

Ang Maayo nga Balità parti kay Hesu-Kristo Gingsulat ni

Marcos

Ang Pang-una nga Hambay

A. Ang Nagsulat

Wayà masayuri kung sin-o ang nagsulat ng ini nga libro, pero sunò sa ginapatihan ng mga nagatuo nang una hasta niyan, si Marcos ang nagsulat ini.

Si Marcos hay pakaisa ni Bernabe (Colosas 4:10), ungà ni Maria kag ginatawag da sa pangayan, Juan Marcos (Hinimò 12:12). Siya hay kaibahan ni Pablo kag Bernabe sa una nga misyon para magwali ng Maayo nga Balità (Hinimò 12:25, 13:5), pero nagbalik siya sa Jerusalem sa tunga-tungà ng misyon. Ngani wayà nalipay si Pablo kag indì na niya gusto nga day-on siya liwat sa iban nga misyon. Kag ang natabò nagbuyag sina Pablo kag Bernabe, gingdaya ni Bernabe si Marcos (Hinimò 15:37). Pero pagkaligad ng pila ka tuig, nagkaibahan liwat sina Marcos kag Pablo sa ministryo (2 Timoteo 4:11; Filemon 24). Nakaibahan da siya ni Pedro kag maayo gid ang inda relasyon sa isa kag isa, ngani gingtawag siya ni Pedro nga iya 'ungà' (I Pedro 5:13). Ngani may posibilidad da nga ang mga bagay ng iya gingsulat sa ini nga libro hay halin kay Pedro.

B. Ang mga Palatandaan ng ini nga Libro

I. Madamò ka beses gingsulat diri nga si Hesus hay 'Ungà ng Dios' (1:1; 3:11; 15:39), 'Akon pinalanggà nga Ungà' (1:11, 9:7), 'Ungà ng Pinakamataas nga Dios' (5:7), 'Ungà nga Ginadayaw ng mga tawo' (14:61). Bilang Ungà ng Dios, may gahom siya sa pagpalayas ng malain nga mga espiritu, pagpang-ayo sa mga may sakit, paghimò ning mga milagro, ngani natingaya gid ang mga tawo sa iya.

II. Wayà masulat kung pauno si Hesus ging-ungà kag ang iya pagbahoy, pero madamò ka beses gingsulat ni Marcos ang ginghimò ni Hesus sa iba-iba nga klasi ng tawo. Gingtaw-an niya ning importansya ang madamò nga mga natabò lalò na gid nang ulihi nga mga adlaw ni Hesus.

III. May mga baynti ka beses nga milagro ni Hesus ang gingsulat ni Marcos, pero tuyo lang ka beses ang pagpanudlò ni Hesus (4:1-34, 10:1-52, 13:1-37). Ang rason kung basì gingsulat ni Marcos ang tyad ini hay para ipasayod nga ‘...ako nga Ungà ng Tawo wayà nagkari diri sa kalibutan agud serbisyuhan, kundì magserbisyo...’ (10:45).

IV. Ang ‘nga daan’ nga hambay hay permi ginagamit sa ini nga libro (mga traynta ka beses) para ipakità nga si Hesus hay madali nga daan magtabang kag magserbisyo.

V. Ini nga libro hay gingsulat para sa mga bukun Judio, kay malakà lang ang gingsulat diri parti sa mga kultura ng mga Judio (7:3; 14:12; 15:42).

Ang mga Suyod

I. Ang Pagpreparar ng Ministeryo ni Hesus (1:1-13)

II. Ang mga Ministeryo ni Hesus sa Galilea (1:14-9:50)

III. Ang mga Ministeryo ni Hesus Pakadto sa Jerusalem (10:1-52)

IV. Ang mga Ministeryo ni Hesus sa Jerusalem (11:1-13:37)

V. Ang Pagkamatay kag Pagkabanhaw ni Hesus (14:1-16:20)

Ang Pagwali ni Juan nga Miyugbawtismo

Mat. 3:1-12; Luc. 3:1-18; Jua. 1:19-28

1 ¹Imaw ini ang Maayo nga Balità parti kay Hesu-Kristo nga Ungà ng Dios. ²Nagtunà ini sunò sa gingsulat ni Isaias nga mensahiro ng Dios parti sa ginghambay ng Dios sa iya Ungà nga nagasiling, “Paunahon ko ang akon mensahiro para magpreparar ng dayan sa imo.” ³Ini nga mensahiro hay magasinggit sa malangkag nga lugar. Magahambay siya sa mga tawo, ‘Ipreparar nindo ang agihan para sa Ginoo, tatlunga ang dayan nga iya agihan.’”

⁴Nganì natabò ini nang nag-abot si Juan nga Miyugbawtismo sa malangkag nga lugar. Nagawali si Juan sa inda nga nagahambay, “Talikuran nindo ang indo mga salà kag magpabawtismo, kag ang Dios magapatawad sa indo mga salà.” ⁵Madamò nga mga tawo ang nagkadto sa iya halin sa mga banwa nga sakop ng Judea, kag madamò gid ang halin sa Jerusalem para magpamati kay Juan. Ging-akò ninda ang inda mga salà kag gingbawtismuhan niya sinda sa Subà ng Jordan.

⁶ Ang barò ni Juan hay himò sa buyboy ng kamelyo, kag ang iya sinturon hay panit ng hayop. Ang iya pagkaon hay apan kag dugos ng putyukan. ⁷ Imaw ini ang iya ginawali, “May maabot nga masunod sa akon nga mas makagagahom pa sa akon kag indì gid ako angay nga iya maging kabulig.”^a ⁸ Ako ang nagabawtismo sa indo sa tubì, pero siya ang magabawtismo sa indo sa Espiritu Santo.”

Ang Pagbawtismo kag Pagtintar kay Hesus

Mat. 3:13-4:11; Luc. 3:21-22; 4:1-13

⁹ Wayà madugay, nag-abot si Hesus halin sa Nazaret nga sakop ng probinsya ng Galilea, kag nagpabawtismo kay Juan sa Subà ng Jordan. ¹⁰ Paghaw-as ni Hesus sa tubì, nakità nga daan niya nga nag-abri ang kalangitan, kag nagababà pakadto sa iya ang Espiritu Santo kapareho ng salampati. ¹¹ Kag may boses nga nabatian halin sa kalangitan nga nagahambay, “Ikaw ang akon pinalanggà nga Ungà. Nalipay gid ako sa imo.”

¹² Adto nga daan gingpakadto siya ng Espiritu Santo sa malangkag nga lugar. ¹³ Kag didto siya nagtinir sa suyod ng 40 ka adlaw nga ginatinintar ni Satanas kag may mapintas nga mga sapat didto, pero ginaserbisyuhan siya ng mga anghel.

Gingtawag ni Hesus ang Upat nga Miyugpangisdà

Mat. 4:12-22; Luc. 4:14-15; 5:1-11

¹⁴ Nang napriso^b si Juan nga Miyugbawtismo, nagkadto si Hesus sa Galilea kag gingwali ang Maayo nga Balità halin sa Dios. ¹⁵ “Ang tamà nga oras hay nag-abot na,” hambay niya, “kag ang pagharì ng Dios hay malapit na gid! Nganì talikuran nindo ang indo mga salà kag magpati sa Maayo nga Balità.”

¹⁶ Isa ka adlaw mintras nagapanaw si Hesus sa alihid ng Tinagong Dagat ng Galilea, nakità niya ang magmanghod nga sina Simon kag Andres nga nagataktak ng inda pukot kay sinda hay miyugpangisdà. ¹⁷ Gingtawag sinda ni Hesus, “Nunot kamo sa akon kay tudluan ta kamo sa pagpangisdà ng mga tawo.”^c ¹⁸ Adto nga daan gingbiling ninda ang inda nga pukot kag nagnunot sa iya.

^a1:7 Indì gid ako angay nga iya maging kabulig: sa literal, indì gid ako angay nga magdukò para magbaskad ng higot ng iya sandalyas.

^b1:14 Basaha sa 6:17-29.

^c1:17 Ang gusto hambayon hay day-on ang mga tawo sa Dios.

¹⁹ Nagpadayon pa si Hesus sa pagpanaw kag nakità niya ang magmanghod nga sina Santiago^d kag Juan nga mga ungà ni Zebedeo. Sinda hay yadto sa inda baruto nga nagapreparar ng mga pukot, ²⁰ kag ging-agda nga daan sinda ni Hesus. Gingbayaan ninda sa baruto ang inda tatay nga si Zebedeo kaibahan ang mga gingsuhuyan nga mga tawo, kag nagnunot sinda kay Hesus.

Gingpalayas ni Hesus ang Malain nga Espiritu sa Tawo

Luc. 4:31-37

²¹ Si Hesus kag ang iya mga kaibahan hay nag-abot sa banwa ng Capernaum. Pag-abot ng Adlaw nga Inugpahuway, nagsuyod nga daan siya sa sinagoga^e kag nagtunà siya sa pagpanudlò. ²² Ang mga tawo nga nakabati hay natingaya gid sa iya pagpanudlò, kay nagatudlò siya nga may otoridad, kag bukon siya pareho ng mga manunudlò ng Kasuguan.

²³ Adto nga daan may isa ka tawo nga may malain nga espiritu ang nagsuyod sa sinagoga kag nagsinggit, ²⁴ “Hesus nga taga-Nazaret, ano ang himuon mo sa amon? Nagkari ka ba para pahugaan kami? Kilaya ko kung sin-o ka: ikaw ang Banal nga gingsugò ng Dios!”

²⁵ Pero gingsabyaw ni Hesus ang malain nga espiritu, “Maghipos ka kag magluwas sa inà nga tawo!”

²⁶ Gingpakurog ng malain nga espiritu ang tawo, nagsinggit ning tudo. Kag nagluwas ang espiritu sa iya. ²⁷ Ang tanan nga tawo hay natingaya, nganì nagpangutana sinda sa isa kag isa, “Ano baya ini? Bag-o ini nga klasi ng pagpanudlò! Ini nga tawo hay may otoridad sa pagsugò sa malain nga mga espiritu kag nagatuman sinda sa iya.”

²⁸ Nganì nabantog nga daan ang balità parti kay Hesus sa bilog nga probinsya ng Galilea.

Ging-ayo ni Hesus ang Madamò nga Tawo

Mat. 8:14-17; Luc. 4:38-41

²⁹ Naghalin si Hesus kag ang iya mga kaibahan sa sinagoga kag nagkadto sa bayay nina Simon kag Andres, kaibahan da sina Santiago kag si Juan. ³⁰ Nagahigdà ang panugangan nga babayi ni Simon, kay may sagnat siya. Kag adto nga daan gingpasayod ninda ini kay Hesus. ³¹ Nganì gingpalapitan siya ni Hesus kag ginghawiran

^d1:19 Santiago: Jacobos sa Griego.

^e1:21 Ang sinagoga hay ang lugar nga ginatipunan ng mga Judio. Basaha sa Matag-od nga Impormasyon.

sa kamot kag gingpabangon. Adto nga daan naduyà ang iya sagnat, kag gingserbisyuhan niya sina Hesus.

³²Nang pagtunod ng adlaw kag nag-abot ang gab-i, gingdaya ng mga tawo kay Hesus ang tanan nga may sakit kag adtong may malain nga mga espiritu. ³³Tanan nga tawo sa banwa hay nagtipon sa atubangan ng bayay. ³⁴Gingpang-ayo ni Hesus ang mga sarisari nga sakit kag gingpalayas ang madamò nga malain nga espiritu. Wayà niya pagtuguti nga maghambay sinda; kay sayod ninda kung sin-o siya.

Nagwali si Hesus sa Galilea

Luc. 4:42-44

³⁵Nang masunod nga adlaw maduyom pa, nagbangon si Hesus kag nagkadto sa malangkag nga lugar kag nagpangamuyò. ³⁶Gingpangità siya ni Simon kag ng iya mga kaibahan. ³⁷Pagkakità ninda kay Hesus naghambay sinda, “Ginapinangità ka ng tanan nga tawo.”

³⁸Pero nagsabat si Hesus sa inda, “Makadto na kita sa malapit nga mga banwa para makawali ako didto, kay imaw ini ang akon gingkari sa kalibutan.”

³⁹Nganì ginglibot ni Hesus ang bilog nga Galilea para magwali sa mga sinagoga kag magpalayas ning malain nga mga espiritu.

Ging-ayo ni Hesus ang Kitungon

Mat. 8:1-4; Luc. 5:12-16

⁴⁰May isa ka tawo nga kitungon ang nagpalapit kay Hesus. Nagluhod siya kag nagapakitluoy nga buligan siya. Hambay niya, “Kung gusto mo, paayuhon mo ako sa akon kitong.”

⁴¹Naluoy gid si Hesus sa iya. Nganì ginhawiran niya siya kag naghambay, “Gusto ko. Malimpyo ka!” ⁴²Adto nga daan naduyà ang iya kitong kag nalimpyo siya.^f ^{43,44}Gingpaandaman gid siya ni Hesus, “Ayaw gid magpamalità abir kay sin-o parti sa natabò sa imo, kundì magdiritso ka sa parì ng mga Judio kag magpasirò sa iya. Kag maghalad ka ning halad nga gingsugò ni Moises para magpamatuod sa mga tawo nga nalimpyo ka na.” Pagkatapos, gingpapanaw siya nga daan ni Hesus.

⁴⁵Kag nagpanaw adto nga tawo, pero nagtunà ning pinamalità parti sa natabò sa iya. Nganì nabantog ang balità sa tanan nga lugar

^f1:42 Nalimpyo siya: ang gusto nga hambayon hay wayà na ang iya kitong kag malimpyo da siya sunò sa seremonya ng mga Judio.

sa Galilea, kag indi na makasuyod si Hesus sa mga banwa ning lantaran, didto na lang siya nagtinir sa malangkag nga lugar. Pero sige pa gihapon ang pagkadto ng mga tawo sa iya halin sa tanan nga lugar.

Ging-ayo ni Hesus ang Paralisado

Mat. 9:1-8; Luc. 5:17-26

2¹ Pagkaligad ng pila ka adlaw, nagbalik si Hesus sa Capernaum. Nabalitaan nga yadto na siya sa bayay. ² Kadamò ang mga tawo nga nagtipon didto, ngani napunò ang bayay hasta sa pwertahan. Gingwali ni Hesus sa inda ang mensahi ng Dios. ³ May nag-abot nga paralisado nga ginabayawan ng upat ka tawo. ⁴ Kag sa kadamò ng mga tawo, indi sinda makapalapit kay Hesus. Ngani nagsakà sinda sa pantay nga bubungan kag gingbuhuan ninda ang bubong sa tungod ng ginatindugan ni Hesus. Kag nang nabuhuan na, gingtunton ninda ang paralisado nga nagahigdà sa banig. ⁵ Nang nakità ni Hesus ang inda pagtuo, naghambay siya sa paralisado, “Akon amigo, napatawad na ang imo mga salà!”

⁶ Nang nabatian ini ng mga manunudlò ng Kasuguan nga nagapungkò didto, naghunàhunà sinda sa inda kaugalingon, ⁷ “Basi niya ginahambay ang tyad inà! Insulto inà sa Dios! Ang Dios lang ang makapatawad ng mga salà!”

⁸ Nasayuran nga daan ni Hesus ang inda ginaisip. Ngani naghambay siya sa inda, “Basi nagahunàhunà kamo ng tyad inà sa indo isip? ⁹ Diin baya ang mas malupos, ang maghambay sa ini nga paralisado, ‘Napatawad na ang imo mga salà,’ o ang maghambay, ‘Bangon, lukuta ang imo banig kag pumanaw?’ ¹⁰ Pamatuuran ko sa indo nga paagi sa akon pagahimuon sa ini nga paralisado nga ako, ang Ungà ng Tawo, hay may otoridad diri sa kalibutan nga magpatawad ng mga salà.” Ngani hambay niya sa paralisado, ¹¹ “Bangon, lukuta ang imo banig kag umulì na!”

¹² Nagtindog ang paralisado, gingdaya niya ang iya banig kag nag-agi sa inda atubangan paluwas. Ngani natingaya gid sinda tanan kag gingdayaw ninda ang Dios, nga nagahambay, “Wayà pa kami ning may nakità nga tyad ini.”

Gingtawag ni Hesus si Levi

Mat. 9:9-13; Luc. 5:27-32

¹³ Pagkatapos, nagbalik liwat si Hesus sa alihid ng Tinagong Dagat ng Galilea. Madamò nga mga tawo ang nagpalapit sa iya, nganì gingtudluan niya sinda. ¹⁴ Mintras nagapanaw siya, nakità niya ang miyugsukot ning buhis nga si Levi^g, ungà ni Alfeo. Nagapungkò siya sa bayaran ning buhis. Hambay ni Hesus sa iya, “Magsunod ka sa akon.” Nagtindog si Levi kag nagsunod sa iya.

¹⁵ Nang ulihi, mintras nagakaon si Hesus kag ang iya mga disipulo sa bayay ni Levi, madamò da nga mga miyugsukot ning buhis kag iban pa nga sayod nga mga makasal-anan ang kaibahan ninda sa inda pagkaon, kay madamò na gid ang nagasunod sa iya. ¹⁶ Nang nakità ng mga manunudlò ng Kasuguan sa grupo ng mga Pariseo^h si Hesus nga nagakaon kaibahan ng mga makasal-anan kag ng mga miyugsukot ning buhis, nagpangutana sinda sa iya mga disipulo, “Basi nagakaon siya kaibahan ang tyad inà nga mga tawo?”

¹⁷ Nabatian ni Hesus ang inda pangutana, nganì gingsabat niya sinda, “Ang tawo nga maayo ang lawas hay wayà nagakahinangyan ning doktor, kundì ang may sakit lang. Wayà ako nagkari agud tawagon ang mga nakakasayod nga sinda hay matarong, kundì ang mga makasal-anan.”

Ang Pangutana parti sa Pagpuasa

Mat. 9:14-17; Luc. 5:33-39

¹⁸ Isa ka adlaw, ang mga disipulo ni Juan nga Miyugbawtismo kag ang mga Pariseo hay nagapuasaⁱ. May mga tawo nga nagpalapit kay Hesus kag nagpangutana, “Basi ang mga disipulo ni Juan kag ang mga disipulo ng mga Pariseo hay nagapuasa, pero ang imo mga disipulo hay wayà?”

¹⁹ Nagsabat si Hesus sa inda, “Puydi ba arà nga indì pagpakaunon ang mga bisita sa kasay mintras kaibahan pa ninda ang kyasayon nga lyaki? Syempre, indì gid puydi! ²⁰ Pero magaabot ang adlaw nga ang kyasayon nga lyaki hay buy-on sa inda, kag imaw na inà ang adlaw ng inda pagpuasa.”

^g2:14 Sa Marcos 3:18, si Levi ginatawag da nga Mateo.

^h2:16 Ang Pariseo hay pinunò ng relihiyon ng mga Judio nga matutom sa Kasuguan.

ⁱ2:18 Nagapuasa: sunò sa ginatudlò ng mga Judio.

²¹ Gingbalitaan pa gid sinda ni Hesus ng mga parabola, “Wayà ning tawo nga nagahakpoy ning bag-o nga tela nga wayà pa mag-ukyò sa lumà nga barò kay kung ihakpoy ang bag-o nga tela magigisi ang lumà nga barò kag magapakabahoy pa gid ang gisi. ²² Kag wayà da ning tawo nga nagapiot ning bag-o nga ilimnanon sa lumà nga butangan nga panit ng hayop kay magigisi ang butangan kag magatuyò ang ilimnanon, kag indì na ini mapuslan. Ngani kahinangyan gid nga ang bag-o nga ilimnanon ibutang sa bag-o nga butangan nga panit ng hayop.”^j

Ang Pangutana parti sa Adlaw nga Inugpahuway

Mat. 12:1-8; Luc. 6:1-5

²³ Isa ka Adlaw nga Inugpahuway, mintras nagaagi sina Hesus sa uma ng trigo, nagapinamuksi ang iya mga disipulo ning mga bunga. ²⁴ Ngani naghambay ning malaw-ay ang mga Pariseo kay Hesus, “Tan-awa ang ginahimò ng imo mga disipulo! Basi ginahimò ninda ang ginabawal ng Kasuguan sa Adlaw nga Inugpahuway?”

²⁵ Nagsabat si Hesus sa inda, “Dì ba nabasa na nindo ang gingsulat parti sa ginghimò ni David nang siya kag ang iya mga kaibahan hay nagkahinangyan ning pagkaon kay nagutom gid sinda? ²⁶ Nang si Abiatar imaw ang Pinakapunò ng mga parì, nagsuyod si David sa tolda ng Dios kag gingkaon niya ang tinapay nga ginghalad sa Dios kag gingtaw-an da ang iya mga kaibahan. Wayà sinda nagkasalà bisan pa nga ginabawal ini ng Kasuguan kay ang mga parì lang ng mga Judio ang puydi magkaon.”

²⁷ Kag naghambay pa gid si Hesus, “Gingbutang ang Adlaw nga Inugpahuway para sa kaayuhan ng tawo. Wayà ginghimò ang tawo para sa kaayuhan ng Adlaw nga Inugpahuway. ²⁸ Ngani ako nga Ungà ng Tawo hay may otoridad sa paghambay kung ano ang tamà nga himuon sa Adlaw nga Inugpahuway.”

^j2:21,22 Gingbalità ni Hesus ini nga mga parabola para itudlò sa inda nga indì puydi nga pinsanon ang iya mga pagpanudlò kag ang lumà nga mga pagpanudlò ng mga Judio.

Ang Tawo nga Paralisado ang Kamot

Mat. 12:9-14; Luc. 6:6-11

3¹ Nagkadto liwat si Hesus sa sinagoga^k kag didto may tawo nga paralisado ang iya kamot. ² May mga Pariseo^l didto nga nagatinguhà kung pauno ang pag-akusar kay Hesus. Ginabantayan ninda kung paayuhon niya adtong tawo sa Adlaw nga Inugpahuway. ³ Naghambay si Hesus sa tawo nga paralisado ang kamot, “Magpalapit ka diri sa atubangan ko.” ⁴ Pagkatapos, nagpangutana siya sa inda, “Ano baya ang ginatugot ng Kasuguan sa Adlaw nga Inugpahuway: ang paghimò ning maayo sa mga tawo o ang paghimò ning malain? Ang pagluwas ng kabuhì o ang pagpatay?”

Pero wayà gid ning may nagsabat. ⁵ Gingsirò sinda ni Hesus nga may kahangit, nalisod siya kay matugas gid ang inda uyo. Pagkatapos, naghambay siya sa tawo nga paralisado ang kamot, “Unata ang imo kamot!” Ging-unat niya ini, kag nag-ayo siya. ⁶ Nagluwas ang mga Pariseo kag nagpakigkità nga daan sa mga miyembro ng grupo ni Herodes. Nagplano sinda kung pauno ninda patyon si Hesus.

Madamò ang mga Tawo nga Nagsunod kay Hesus

⁷ Nagkadto si Hesus kag ang iya mga disipulo sa alihid ng Tinagong Dagat ng Galilea. Nagsunod sa inda ang madamò nga mga tawo nga halin sa probinsya ng Galilea kag sa Judea. ⁸ Madamò da ang naghalin sa syudad ng Jerusalem, sa rehiyon ng Idumea, sa kabuak ng Subà ng Jordan, kag sa palibot ng syudad ng Tiro kag Sidon, kay nabatian ninda ang iya ginapanghimò. ⁹ Agud indì siya maipit, ginhambayan niya ang mga disipulo nga magpreparar ning baruto para sa iya kay madamò gid nga mga tawo ang nagadinagusò sa iya. ¹⁰ Madamò ang iya gingpang-ayo, nganì ang tanan nga may sakit hay nagatinuyuran para makatandog sa iya. ¹¹ Kag kung makità siya ng mga tawo nga may malain nga espiritu, nagaluhod sinda sa iya kag nagasinggit, “Ikaw ang Ungà ng Dios!”

¹² Pero gingpaandaman gid niya sinda nga indì magbalità kung sin-o siya.

^k3:1 Ang sinagoga hay lugar nga ginatipunan ng mga Judio.

^l3:2 Ang Pariseo hay pinunò ng relihiyon ng mga Judio nga matutom sa Kasuguan.

Gingpili ni Hesus ang Dose nga Apostol

Mat. 10:1-4; Luc. 6:12-16

¹³ Pagkatapos nagtukad si Hesus sa bakuyod, gingtawag niya ang gusto niya nga makaibahan. Ngani nagpalapit sinda sa iya. ¹⁴ Gingpili niya ang dose nga iya makaibahan nga gingtawag niya nga mga apostol, agud iya suguon para magpangwali. ¹⁵ Gingtaw-an niya sinda ning otoridad agud magpalayas ning malain nga mga espiritu.

¹⁶ Imaw ini ang dose nga iya gingpili: si Simon (nga gingpangayanan niya nga Pedro), ¹⁷ sina Santiago^m kag Juan nga mga ungà ni Zebedeo (nga gingpangayanan niya nga Boanerges nga ang gusto hambayon, ‘mga Ungà ng Dayugdog’)ⁿ, ¹⁸ si Andres, si Felipe, si Bartolome, si Mateo^o, si Tomas, si Santiago nga ungà ni Alfeo, si Tadeo, si Simon (nga nang una rebilde sa gobyerno ng Roma), ¹⁹ kag si Judas Iscariote nga sa ulihi hay imaw ang magatraidor kay Hesus.

Si Hesus kag si Satanas

Mat. 12:22-32; Luc. 11:14-23; 12:10

²⁰ Pagkatapos nagbalik sina Hesus kag nagtipon liwat ang mga tawo didto, ngani si Hesus kag ang iya mga disipulo hay wayà na ning oras bisan magkaon. ²¹ Nang masayuran ng iya pamilya ang parti sa mga ginahimò ni Hesus, nagkadto sinda didto agud sugaton siya kay naghambay ang mga tawo, “Nasiraan siya ning uyo!”

²² Ang mga manunudlò ng Kasuguan nga nag-abot halin sa syudad ng Jerusalem hay naghambay, “Ginggamhan siya ni Satanas^p. Ngani paagi sa gahom ng pinunò ng malain nga mga espiritu, ginapalayas niya ang malain nga mga espiritu.”

²³ Ngani gingtawag ni Hesus ang mga tawo nga magpalapit. Kag naghambay siya sa inda paagi sa ini nga mga parabola, “Pauno nga si Satanas magpalayas kay Satanas? ²⁴ Kung ang mga pumuluyò ng isa ka nasyon mag-iyaiya kag mag-inaway, inà nga nasyon indi magdugay. ²⁵ Imaw da ang matabò sa pamilya: kung ang mga miyembro sa pamilya mag-iyaiya kag mag-inaway,

^m3:17a Santiago: Jacobos sa Griego.

ⁿ3:17b Ang gusto hambayon hay ang tawo nga madali mahangit.

^o3:18 Sa Marcos 2:14, si Mateo hay ginatawag da nga Levi.

^p3:22 Sa Griego hay Beelsebul.

magakabuyag-buyag ang pamilya. ²⁶ Ngani imaw da inà ang matabò kung si Satanang kag ang iya mga grupo hay mag-iyaiya kag mag-inaway, ang iya gingharian masirà kag indì magdugay.

²⁷ “Wayà ning abir sin-o nga makasuyod sa bayay ng makusog nga tawo kag magpangawat ning mga gamit kundì gapuson anay niya adtong makusog nga tawo, tapos magahiwat na siya sa pagbuoy ning mga pagkabutang sa adto nga bayay.”^q

²⁸ “Sa matuod lang, ang tanan nga klasi ng salà bisan pa ang paghambay ning malain kuntra sa Dios hay mapatawad. ²⁹ Pero ang bisan sin-o nga nagainsulto sa Espiritu Santo, indì gid mapatawad. Ini nga salà hay wayà gid ning kapatawaran abir san-o.” ³⁰ Ginghambay ini ni Hesus kay nagahambay ang mga manunudlò ng Kasuguan nga may malain siya nga espiritu.

Ang Nanay kag ang mga Manghod ni Hesus

Mat. 12:46-50; Luc. 8:19-21

³¹ Nag-abot ang nanay kag ang mga manghod ni Hesus. Mintras nagatindog sinda didto sa luwas ng bayay, gingpatawag ninda siya.

³² Madamò nga mga tawo didto ang nagapungkò sa palibot ni Hesus. Hambay ng mga tawo sa iya, “Ang imo nanay kag ang imo mga manghod yarà sa luwas, ginapatawag ka ninda.”

³³ Nagsabat siya, “Sayod ba nindo kung sin-o ang akon nanay kag mga manghod?” ³⁴ Nagsirò siya sa mga tawo nga nagapungkò sa iya palibot kag naghambay, “Imaw ini ang akon nanay kag mga manghod! ³⁵ Ang bisan sin-o nga nagapamatì kag nagatuman sa Dios, imaw ang akon nanay kag mga manghod.”

Ang Parabola parti sa Miyugpanguma

Mat. 13:1-9; Luc. 8:4-8

4¹ Nagpanudlò liwat si Hesus sa alihid ng Tinagong Dagat ng Galilea. Madamò gid nga mga tawo ang nagtipon sa iya palibot. Ngani nagsakay siya kag nagpungkò didto sa baruto nga nakapundo nga malapit sa baybay kag ang mga tawo nagpabilin sa alihid ng baybay. ² Madamò nga mga bagay ang iya gingtudlò sa inda paagi sa mga parabola.

³ Hambay niya, “Magpamatì kamo! May isa ka miyugpanguma nga nagsabwag ning binhì. ⁴ Sa iya pagsabwag, ang iban nagtupà

^q3:27 Ang gusto hambayon ni Hesus, naperdi na niya si Satanang. Imaw ini ang matabò sa iya mga tawuhan.

sa alihid ng dayan kag gingpangtukà ini ng mga pispis. ⁵ Ang iban nagtupà sa kabatuhan. Manipis lang ang dutà, nganì madali nga nagtubò ang mga binhì kay mababaw lang ang dutà. ⁶ Pero naglayong ini nang nainitan ng adlaw, kay matag-od lang ang gamot. ⁷ Ang iban nga binhì nagtupà kag nagtubò sa dutà nga may mga bayagon nga tunukon, pero paglabog ng mga bayagon gingkamangan ang tanom, nganì wayà nakapamunga. ⁸ Ang iban pa gid nga binhì nagtupà sa maayo nga dutà, nagtubò ini kag nagpamunga: ang iban katamtaman lang ang bunga, ang iban madamò kag ang iban hay mas madamò gid.”^r

⁹Hambay pa ni Hesus sa inda, “Dapat intindihon gid nindo maayo ang indo nabatian.”

Basì Ginggamit ang mga Parabola

Mat. 13:10-17; Luc. 8:9-10

¹⁰Paghalin ng mga tawo, ang dose nga disipulo kag ang iban pa gid nga yadto sa palibot ni Hesus hay nagpangutana sa iya kung basì ginggamit ang mga parabola. ¹¹Nagsabat si Hesus sa inda, “Ang mga sekrito parti sa pagharì ng Dios hay ginahambay sa indo ning diritso, pero sa iban, ang tanan nga bagay parti sa pagharì ng Dios ginahambay sa inda paagi sa mga parabola, ¹² agud,

Magsinirò man sinda pero indì makakità,
kag magpinamatì man sinda pero indì makaintindi.
Kay kung makaintindi sinda, magahinuysoy
kag patawaron sinda ng Dios.”^s

Ging-isplikar ni Hesus ang Parabola parti sa Miyugpanguma

Mat. 13:18-23; Luc. 8:11-15

¹³Nagpangutana si Hesus sa inda, “Kung indì kamo makaintindi ini nga parabola, pauno nindo maintindihan ang iban pa nga mga parabola? ¹⁴ Ang gusto hambayon ng akon parabola hay imaw ini: ang gingsabwag ng miyugpanguma hay wayà ning iban kundì ang hambay ng Dios. ¹⁵ Ang alihid ng dayan nga gingtupaan ng mga binhì imaw ang mga tawo nga pagkabatì ninda ng hambay ng Dios, nag-abot da nga daan si Satanas kag ging-agaw niya ang hambay sa inda tagipusuon. ¹⁶ Ang kabatuhan nga gingtupaan ng mga binhì imaw ang mga tawo nga pagkabatì ninda ng hambay ng

^r4:8 Sa literal: ang tanom nagbunga ning 30, 60 kag 100 ka dubli.

^s4:12 Basaha sa Isaias 6: 9-10.

Dios, gingbaton ninda nga daan ini nga may kalipay, ¹⁷ pero bukon hugot sa inda tagipusuon. Nganì wayà magdugay ang inda pagtuo. Pag-abot ng kakulì o subra nga pagpasakit tungod sa hambay ng Dios nga inda gingbaton, wayà sinda nagpadayon sa inda pagtuo. ¹⁸ Ang dutà nga may mga bayagon nga tunukon nga gingtupaan ng mga binhì imaw ang mga tawo nga nakabatì ng hambay ng Dios. ¹⁹ Ugaling tungod sa mga kabayak-on sa pangabuhì kag sa pagtinguhà nga magmanggaranon kag tungod sa subra nga handom ng iban nga mga bagay, nalimutan ninda ang hambay ng Dios nga inda nabatian kag wayà ninda napusli. ²⁰ Pero ang maayo nga dutà nga gingtupaan ng mga binhì imaw ang mga tawo nga nagpamati ng hambay ng Dios kag gingbaton ninda sa inda tagipusuon kag napuslan gid ninda. Ang iban katamtaman lang ang bunga, ang iban madamò kag ang iban hay mas madamò gid.”^t

Ang Parabola parti sa Iwagan

Luc. 8:16-18

²¹ Nagpadayon pa gid sa paghambay si Hesus sa inda, “Kung ang tawo magsugà ning iwagan, wayà niya ginatakyubi o ginabutangan sa idayom ng katre, kundì ginabutang niya ini sa tungtungan. ²² Kay wayà gid ning may ginatagò nga indì makità sa ulihi kag wayà ning sekrito parti sa pagharì ng Dios nga indì masayuran. ²³ Dapat intindihon gid nindo maayo ang indo nabatian.”

²⁴ Naghambay pa gid siya, “Pamati kamo ning maayo! Ang pangasukoy nga ginggamit nindo sa iban hay imaw da ang pangasukoy sa indo kag subra pa. ²⁵ Kay ang tawo nga igwa ning nabaton nga kamatuuran taw-an pa gid ning pang-intindi. Pero ang tawo nga wayà ning nabaton nga kamatuuran, bisan ang maisot nga iya naintindihan buy-on pa sa iya.”

Ang Parabola parti sa mga Binhì nga Nagatubò

²⁶ Hambay pa gid ni Hesus, “Ang pagharì ng Dios hay pareho ng tawo nga nagsabwag ng mga binhì sa dutà. ²⁷ Mintras siya nagatrabaho kada adlaw kag nagakatuyog kada gab-i, ang mga binhì nga iya gingsabwag nagatubò bisan wayà niya masayuri kung pauno. ²⁸ Ang dutà mismo imaw ang nagapatubò kag nagapauhay ng mga tanom: nauna ang pungango, tapos ang uhay kag sa ulihi ang

^t4:20 Sa literal: ang tanom nagbunga ning 30, 60 kag 100 ka dubli.

madamò nga bunga. ²⁹ Kag kung hinog na, ginaani ng tag-iya kay anihon na.”

Ang Parabola parti sa Mustasa

Mat. 13:31-32, 34; Luc. 13:18-19

³⁰ Nagpangutana si Hesus sa inda, “Sa pauno naton maipapareho ang pagharì ng Dios? Ano nga parabola ang aton gamiton agud nga maisplikar ini?” Naghambay pa gid siya, ³¹ “Pareho ini sa binhi ng mustasa^u. Isa sa pinakamaisot sa tanan nga binhi sa kalibutan, ³² pero kung matanom na ini, nagatubò kag mas mabahoy pa kaysa tanan nga utanon, kag bisan ang mga pispis sa langit hay puydi makapugad sa iya mabahoy nga mga sanga.”

³³ Madamò pa gid nga parabola ang ginggamit ni Hesus sa iya pagpanudlò sa mga tawo, kumpormi sa inda maintindihan. ³⁴ Wayà siya nagahambay sa mga tawo nga wayà nagagamit ning parabola, pero ginaisplikar niya ini tanan sa iya mga disipulo kung sinda na lang.

Gingpakalma ni Hesus ang Bagyo

Mat. 8:23-27; Luc. 8:22-25

³⁵ Nang adto nga adlaw, manayumsom na, naghambay si Hesus sa iya mga disipulo, “Mos, matabok na kita.” ³⁶ Ngani gingbayaan ng iya mga disipulo ang madamò nga mga tawo nga nagatipon kag nagsakay sinda sa baruto nga ginasakan ni Hesus kag naglarga sinda. May mga baruto da didto nga nagdungan sa inda. ³⁷ Kag mintras nagabiyaha sinda, gulpi lang nga nag-abot ang makusog nga hangin. Nagbasyada ang humbak sa baruto, kag daw sa mapunò na ang inda ginasakan. ³⁸ Pero si Hesus hay nagakatuyog nga may uyunan didto sa ulihi ng baruto. Gingpukaw ninda siya. Nagsinggit sinda, “Maistro, daw wayà ka nagakabayaka nga malulunod na kita?”

³⁹ Ngani nagbangon siya kag gingsabyaw niya ang hangin kag ginhambayan niya ang humbak, “Kalma! Ayaw maghuyop!” Nagduyog ang hangin kag kakalma gid. ⁴⁰ Hambay ni Hesus sa inda, “Basi nahadlok kamo? Wayà pa ba kamo pagtuo sa akon?”

⁴¹ Subra gid ang inda katingaya sa iya kag nagpinangutan-an sinda, “Sin-o gid baya ini nga abir ang hangin kag ang humbak nagatuman sa iya?”

^u4:31 Mustasa: ini hay isa ka klasi ng mustasa nga pag nagtubò hay mabahoy gid.

Ging-ayo ni Hesus ang Tawo nga may Malain nga mga Espiritu

Mat. 8:28-34; Luc. 8:26-39

5¹ Pagkatapos, nag-abot sinda sa kabuak ng Tinagong Dagat ng Galilea, sa lugar ng Gerasines^v. ² Nang nakasalta na si Hesus sa baruto, may tawo didto nga ginagamhan ng malain nga espiritu nga nagluwas sa kuyba kag gingsumpong si Hesus. ³ Ini nga tawo hay nagaistar sa mga kuyba nga lubungan. Wayà na gid ning may maigapos sa iya, abir kadina pa. ⁴ Kay madamò na ka beses nga ginggapos ang iya mga siki kag mga kamot, pero ginapangbugtò lang niya ang mga kadina sa iya kamot patì ang mga kadina sa iya siki. Wayà gid ning may makapugong sa iya. ⁵ Adlaw kag gab-i, abir yarà siya sa mga lubungan o sa mga bakuyod, permi siya nagasinggit kag ginapilas niya ang iya lawas ning bato.

⁶ Pagkakità niya kay Hesus sa malayò, nagdyagan siya pakadto sa iya kag naghapà sa atubangan ni Hesus. ^{7,8} Ngani naghambay si Hesus sa malain nga espiritu nga nagagahom sa tawo, “Ikaw malain nga espiritu, magluwas ka sa inà nga tawo!” Nagsinggit siya, “Hesus, Ungà ng Pinakamataas nga Dios, ano ang imo labot sa akon! Nagapakitluoy ako sa imo sa pangayan ng Dios nga ayaw ako pagpahugai.”

⁹ Gingpangutana siya ni Hesus, “Ano ang imo pangayan?”

Nagsabat siya, “Ang akon pangayan hay si Batalyon kay kadamòdamò kami.” ¹⁰ Kag nagapinakitluoy siya kay Hesus nga indi sinda palayason didto nga lugar.

¹¹ Malapit didto, may kadamò-damò nga baboy ang nagapangibok sa alihid ng bakuyod. ¹² Nagpakitluoy kay Hesus ang malain nga mga espiritu nga ang hambay, “Tuguti kami nga magsuyod sa mga baboy.” ¹³ Kag gingtugutan niya sinda. Tapos nagluwas ang malain nga mga espiritu sa tawo kag nagsuyod sa mga baboy. Ngani ang tanan nga baboy nga may duha ka libo hay nagdinagusò sa pangpang hasta sa nagkahuyog sa dagat kag nagkalumos.

¹⁴ Nagdyagan ang mga miyug-alilà ng mga baboy kag gingpinamalità ninda sa mga tawo sa banwa kag sa mga baryo ang natabò. Ngani nagkadto ang mga tawo didto kay Hesus agud siruon kung ano adto. ¹⁵ Pag-abot ninda didto, nakità ninda ang tawo nga dati anay ginggamhan ng malain nga mga espiritu nga nagapungkò nga may barò na kag maayo na ang iya painuino. Ngani hinadlukan

^v5:1 Sa iban nga mga kopya ng Griego: Gadarenes, pareho sa Mateo 8:28.

sinda. ¹⁶ Ang mga nakakità mismo ang nagbalità sa mga tawo parti sa natabò sa tawo nga dati anay hay may malain nga mga espiritu kag sa mga baboy.

¹⁷ Ngani sa ini nga natabò, nagpakitluoy sinda kay Hesus nga maghalin sa inda lugar.

¹⁸ Nang nagasakay na si Hesus sa baruto, ang tawo nga dati anay ginggamhan ng malain nga mga espiritu hay nagpakitluoy sa iya nga kung puydi siya magnunot.

¹⁹ Pero wayà siya pagtuguti ni Hesus kundì ginghambayan siya, “Magbalik ka sa imo bayay, sa imo mga kakilaya kag ibalità mo sa inda kung ano ang ginghimò ng Ginoo sa imo kag kung pauno siya naluoy sa imo dati nga kamutangan.”

²⁰ Ngani nagpanaw ang tawo kag nagkadto sa Decapolis^w. Kag didto gingpinamalità niya kung ano ang ginghimò ni Hesus sa iya. Natingaya gid ang tanan nga nakabatì sa iya.

Ang Ungà ni Jairo kag ang Babayi nga Naghawid sa Barò ni Hesus

Mat. 9:18-26; Luc. 8:40-56

²¹ Pagtabok liwat ni Hesus sa kabuak sakay ng baruto, madamò gid nga mga tawo ang nagtipon sa iya sa alihid ng dagat. ²² May isa ka miyugdumaya ng sinagoga^x ang pangayan hay si Jairo. Nag-abot da siya didto. Pagkakità niya kay Hesus, naghapà siya sa atubangan ng siki ni Hesus ²³ kag nagpakitluoy, “Ang akon ungà nga dalagita hay nagaagunisar na didto sa bayay. Kung puydi kadtua anay kag itungtong ang imo mga kamot sa iya agud magaayo siya kag mabuhì!”

²⁴ Ngani nagnunot si Hesus sa iya. Kag madamò da nga mga tawo ang nagsunod nga nagadinagusò kay Hesus.

²⁵ May isa ka babayi didto nga dose na ka tuig nga ginadinugò. ²⁶ Dakò na gid ang naggastos niya sa pagpinabuyong sa sarisari nga mga miyugbuyong. Nagastos na niya ang tanan niya nga mga pagkabutang, pero wayà gid siya nag-ayo. Naggrabi pa gid ang iya sakit. ²⁷ Nabatian niya ang mga balità parti kay Hesus, ngani nag-itiot siya sa kadamuan ng mga tawo agud makapalapit sa likod ni Hesus. ²⁸ Kay naghambay siya sa iya kaugalingon, “Kung matandog ko lang abir ang iya barò, magaayo gid ako.”

^w5:20 Ang gusto habamyon hay napuyò nga banwa, imaw da sa 7:31.

^x5:22 Ang sinagoga hay lugar nga ginatipunan ng mga Judio.

²⁹ Ngani gingtandog niya ang gayad ng barò ni Hesus kag nagpara nga daan ang iya pagdugò kag nabatyagan niya nga nag-ayo na siya sa iya sakit. ³⁰ Nasayuran ni Hesus nga may gahom nga nagluwas halin sa iya, ngani naglingig siya kag naghambay, “Sin-o ang nagtandog sa akon barò?”

³¹ Nagsabat ang iya mga disipulo, “Kadamò nga mga tawo ang nagadinagusò sa imo, basì nagapangutana ka pa kung sin-o ang nagtandog sa imo?”

³² Pero nagpanglikità pa siya kung sin-o ang nagtandog sa iya.

³³ Nasayuran ng babayi kung ano ang natabò sa iya, ngani nagpalapit siya kay Hesus nga nagakurog sa kahadlok. Naghapà siya kag nagbalità ng matuod. ³⁴ Ngani naghambay si Hesus sa iya, “Ungà ko, ang pagtuo mo ang nag-ayo^y sa imo. Ngani mag-ulì ka kag ayaw na magkabayaka sa imo sakit kay maayo ka na.”

³⁵ Mintras nagahambay pa siya sa babayi, may nag-abot nga pila ka tawo halin sa bayay ni Jairo. Hambay ninda kay Jairo, “Patay na ang imo ungà. Ayaw na pag-awata ang maistro.”

³⁶ Pero wayà pagpanginanuha ni Hesus ang gingbalità. Naghambay siya kay Jairo, “Ayaw mahadlok. Magtuo ka lang.” ³⁷ Ngani nagdiritso lang sinda. Pero wayà siya may gingpanunot puyra lang kay Pedro kag ang magmanghod nga sina Santiago^z kag Juan. ³⁸ Pag-abot ninda sa bayay ni Jairo, nakità ni Hesus nga nagakinagulo ang mga tawo. Ang iban nagatinangis kag ang iban hay nagadinanguyngoy. ³⁹ Nagsuyod sina Hesus sa bayay kag naghambay siya sa mga tawo, “Basì nagakinagulo kag nagatinangis kamo? Bukon patay ang ungà, kundì nagakatuyog lang.”

⁴⁰ Gingngitlan lang ninda si Hesus. Ngani gingpaluwas niya ang tanan nga tawo kag gingpasuyod niya sa kuwarto ng ungà ang iya tatay kag nanay kag ang tuyo niya nga kaibahan. ⁴¹ Tapos ginhawiran niya ang kamot ng ungà kag naghambay, “Talitha, koum!” (ang gusto hambayon, ‘Nenè, magbangon ka!’).

⁴² Nagbangon nga daan ang dalagita kag nagpanaw-panaw. (Siya hay nagaidad ning dose ka tuig). Adto nga daan, dakò gid ang inda katingaya. ⁴³ Pero gingbilinan sinda ni Hesus nga indì gid magbalità abir kay sin-o parti sa natabò. Ginghambayan niya sinda nga taw-an ning pagkaon ang ungà.

^y5:34 Nag-ayo: ang gusto hambayon ng ini nga hambay sa Griego puydi nga ‘naluwas’ o ‘nag-ayo’.

^z5:37 Santiago: Jacobos sa Griego.

Wayà Rispiuha si Hesus sa Nazaret

Mat. 13:53-58; Luc. 4:16-30

6¹ Pagkatapos, naghaling si Hesus kag nagbalik sa iya kaugalingon nga banwa kag nagnunot ang iya mga disipulo. ² Pag-abot ng Adlaw nga Inugpahuway, nagtudlò siya sa sinagoga^a. Madamò nga mga tawo didto ang nakabatì sa iya nga natingaya kag ang hambay ninda, “Ano nga kamayad ang gingtao sa iya? Kag basì nakakahimò siya ning mga milagro? Sa diin baya siya nakabuoy ning tyad inà nga mga bagay? ³ Bukon ba imaw inà ang karpentero, nga ungà ni Maria kag maguyang nina Santiago^b, Joses, Judas kag Simon? Kag bukun ba ang iya mga manghod nga babayi hay kaibahan naton?” Ngani wayà gid sinda magtuo sa iya.

⁴ Tapos naghambay si Hesus sa inda, “Ang miyugbalità ng mensahi ng Dios hay ginarespito bisan diin nga lugar puyra lang sa kaugalingon niya nga banwa, mga kahalihan kag sa iya pamilya.”

⁵ Wayà si Hesus nakahimò ning mga milagro sa lugar ng Nazaret, puyra lang sa pila ka may sakit nga ginghawiran ng iya kamot kag nag-ayo. ⁶ Natingaya siya nga indì sinda magtuo sa iya.

Gingsugò ni Hesus ang Dose nga Apostol

Mat. 10:5-15; Luc. 9:1-6

Pagkatapos adto naglibot si Hesus nga nagapanudlò sa mga baryo. ⁷ Gingtawag niya ang dose nga apostol kag gingsugò niya sinda ning tigduha-duha. Gingtaw-an niya sinda ning otoridad kuntra sa malain nga mga espiritu. ⁸ Gingbilinan niya sinda nga indì magdaya ning abir ano sa inda pagpanaw kundì sungkod lang. Indì da sinda magdaya ning pagkaon, bag o kuwarta sa inda supot. ⁹ Puydi sinda makasuksok ning sandalyas, pero indì sinda magdaya ning ilislan nga barò. ¹⁰ Kag naghambay siya sa inda, “Kung padayunon kamo sa isa ka bayay, didto lang kamo magtinir hasta sa maghalin kamo sa adto nga lugar. ¹¹ Pero kung ang mga tawo sa isa ka lugar indì magbaton sa indo kag indì magpamatì ng indo ginawali, bayai nindo sinda, kag sa paghalin nindo, paypaga nindo ang dapo-dapo sa indo siki para paandam gid kuntra sa inda.”

¹² Ngani nagpanaw sinda kag nagwali nga dapat magtalikod ang mga tawo sa inda mga salà. ¹³ Madamò nga malain nga mga espiritu

^a6:2 Ang sinagoga hay lugar nga ginatipunan ng mga Judio.

^b6:3 Ini nga Santiago hay bukun ang Santiago nga apostol ni Hesus.

ang inda gingpalayas kag madamò nga mga may sakit ang inda gingpang-ayo nang gingpahiran ning lana.

Ang Pagpatay kay Juan nga Miyugbawtismo

Mat. 14:1-12; Luc. 9:7-9

¹⁴Nakaabot kay Herodes nga Hari, ang mga balità parti kay Hesus kay nabantog na gid siya. Ang iban naghambay, “Si Hesus imaw si Juan nga Miyugbawtismo nga nabuhì liwat, imaw inà nga may gahom siya sa paghimò ng mga milagro.”

¹⁵Pero naghambay ang iban, “Siya hay si Elias nga miyugbalità ng mensahi ng Dios.”

Kag naghambay pa gid ang iban, “Siya hay mensahiro ng Dios nga pareho ng isa sa mga mensahiro ng Dios nang una.”

¹⁶Pagkabatì ni Herodes ini nga balità, naghambay siya, “Nabuhì liwat si Juan nga akon gingpapugutan ning uyo.” ^{17,18}Ginghimò ini ni Herodes kay Juan kay nahangit si Herodias sa iya. Tyad ini ang natabò: ging-asawa ni Herodes si Herodias nga asawa ng iya hali^c nga si Felipe. Permi lang ginahambayan ni Juan si Herodes, “Bawal sa Kasuguan nga asawahon mo ang asawa ng imo hali.” Ngani para lang kay Herodias, gingpadakop ni Herodes si Juan kag gingpapriso. ¹⁹Tungod nagdumot si Herodias kay Juan, gusto niya nga ipapatay siya, pero indì niya mahimò kay indì magsugot si Herodes.

²⁰Nahadlok si Herodes kay Juan kay nasayuran niya nga si Juan hay matarong kag diosnanon nga tawo. Ngani gingprotiksyunan ni Herodes si Juan agud indì mauno. Gusto ni Herodes nga magpamatì sa mga wali ni Juan abir nalilito siya sa iya mga nabatian.

²¹Nang ulihi, nag-abot gid ang tyempo nga ginahuyat ni Herodias. Natabò ini sa birtdi ni Herodes. Nagpapunsyon si Herodes kag ging-imbatar niya ang mga opisyaes ng Galilea, ang mga pinunò nga sundalo ng Roma kag ang mga kilaya nga mga tawo didto. ²²Adto da nga oras nagsuyod ang dalaga nga ungà ni Herodias kag nagsaot, nalipay gid si Herodes kag ang iya mga bisita. Ngani naghambay si Herodes sa dalaga, “Pangayò sa akon ning abir ano nga imo magustuhan kay itao ko sa imo.” ²³Kag gingpangakò niya sa dalaga, “Taw-an ta ikaw ning abir ano nga imo pangayuon, bisan pa katungà ng akon nasasakupan.”

²⁴Nagluwas ang dalaga kag nagpangutana sa iya nanay, “Ano ang akon pangayuon?”

^c6:17,18 Hali: siguro ang iya maguyang o manghod.

Nagsabat ang iya nanay, “Ang uyo ni Juan nga Miyugbawtismo.”

²⁵ Kag adto nga daan nagbalik siya sa hari. Pag-abot niya, naghambay siya, “Gusto ko nga itao mo sa akon arinyan ang uyo ni Juan nga Miyugbawtismo nga nakabutang sa plangganita.”

²⁶ Pagkabatì adto ni Herodes nalisod gid siya. Kay nakapangakò na busà siya kag nabatian mismo ng iya mga bisita, indì niya gusto nga masirà ang iya ginghambay sa dalaga. ²⁷ Adto nga daan gingsugò niya ang isa ka sundalo nga day-on sa iya ang uyo ni Juan. Ngani nagkadto ang sundalo sa prisuhan kag gingpugutan ng uyo si Juan. ²⁸ Pagkatapos gingbutang niya ini sa plangganita kag gingtao sa dalaga nga gingtao naman sa iya nanay. ²⁹ Pagkabatì ng mga disipulo ni Juan parti sa natabò, nagkadto sinda kag gingbuoy ang lawas ni Juan kag inda ini ginglubong.

Gingpakaon ni Hesus ang 5,000 nga mga Tawo

Mat. 14:13-21; Luc. 9:10-17; Jua. 6:1-14

³⁰ Ang mga apostol nga nagpanaw sa pagwali hay nagbalik kay Hesus. Gingbalità ninda sa iya ang tanan ninda nga mga ginghimò kag gingpanudlò. ³¹ Tungod sa kadamò ng mga tawo nga nagaabot kag nagahalin, wayà na gid sinda ning oras abir magkaon. Ngani naghambay si Hesus sa iya mga apostol, “Mos, makadto kita sa malangkag nga lugar agud makapahuway-huway kita abir madali lang.” ³² Ngani nagsakay sinda sa baruto kag nagkadto sa malangkag nga lugar.

³³ Pero nakilaya sinda ng madamò nga mga tawo nga nakakità sa inda paglarga. Ngani nagdyagan ang mga tawo halin sa iba-iba nga mga banwa pakadto sa kadtuan nina Hesus kag nauna pa sinda pag-abot didto. ³⁴ Pagsalta ni Hesus sa baruto, nakità niya ang madamò nga mga tawo nga nagatipon didto kag naluoy gid siya sa inda kay daw pareho sinda sa mga karnero nga wayà ning pastor. Ngani gingtudluan niya sinda ning madamò nga mga bagay. ³⁵ Nang hapon na gid, nagpalapit ang mga disipulo sa iya. Hambay ninda, “Manayumsom na. Kag yari pa kita diri sa malangkag nga lugar. ³⁶ Pakadtua na ang mga tawo sa mga baryo kag sa mga sityo sa palibot agud makabakay sinda ning pagkaon.”

³⁷ Pero naghambay si Hesus sa inda, “Kamo mismo ang magtao sa inda ning pagkaon.”

Nagpangutana sinda kay Hesus, “Ano? Mapanaw ba kami kag magbakay ning tinapay nga ang presyo hay nagakantidad ning wayo ka bulan nga suweldo ng isa ka tawo^d agud ipakaon sa inda?”

³⁸ Naghambay si Hesus sa inda, “Pila ka bilog ang indo tinapay dirà? Tan-awa abi nindo.”

Nang makità ninda, naghambay sinda, “Lima ka bilog nga tinapay, kag duha nga isdà.”

³⁹ Tapos gingsugò ni Hesus ang iya mga disipulo nga papungkuon ang mga tawo ning grupo-grupo sa mga gunahon. ⁴⁰ Ngani nagpungkò ang mga tawo ning tig-100 kag tig-50. ⁴¹ Pagkatapos gingbuoy ni Hesus ang lima ka bilog nga tinapay kag duha nga isdà, naghangad siya sa langit kag nagpasalamat sa Dios. Gingbuak-buak niya ang tinapay kag gingtao sa iya mga disipulo para ipanao sa mga tawo. Kag gingparte-parte da niya ang isdà para sa tanan.

⁴² Nakakaon sinda tanan kag nabusog. ⁴³ Pagkakaon ng tanan, gingtipon ninda ang mga nabilin nga tinapay kag isdà, kag dose pa ka tabig ang napunò. ⁴⁴ Ang mga lyaki nga nakakaon hay 5,000, bukon kaibahan sa bilang ang mga babayi kag mga ungà.

Nagpanaw si Hesus sa Ibabaw ng Tubi

Mat. 14:22-33; Jua. 6:15-21

⁴⁵ Adto nga daan gingsugò ni Hesus ang iya mga disipulo nga magsakay sa baruto kag mag-una didto sa Betsaida, sa kabuak ng Tinagong Dagat ng Galilea, mintras ginapapauli niya ang mga tawo.

⁴⁶ Nang nakahalina ang mga tawo, nagkadto siya sa bakuyod agud magpangamuyò. ⁴⁷ Pagkagab-i, nang yadto na ang baruto sa tungà ng tinagong dagat, pero si Hesus sa takas pa nga siya lang mag-isa.

⁴⁸ Nakità niya nga ginahugaan sinda sa pagbugsay, kay sumpungon sa hangin. Nang aga-aga na, nagkadto siya sa inda nga nagapanaw sa ibabaw ng tubi. Maagi lang kuntà siya sa inda, ^{49,50} pero pagkakità ninda sa iya nga nagapanaw sa ibabaw ng tubi, hinadlukan gid sinda kag nagsinggit, “Muyto!”

Pero naghambay si Hesus sa inda, “Ayaw kamo mahadlok, ako ini!” ⁵¹ Nagsakay siya sa baruto kag nagpara ang makusog nga hangin. Kag natingaya gid sinda, ⁵² kay abir nakità na ninda ang milagro nga ginghimò niya sa tinapay, wayà pa gid sinda makaintindi ng gusto hambayon adto nga ginapakità kung sin-o siya, kay matugas ang inda uyo.

^d6:37 Sa Griego: duha ka gatos nga denaryo.

Gingpang-ayo ni Hesus ang mga may Sakit sa Genesaret

Mat. 14:34-36

⁵³ Pagkaabot ninda sa kabuak ng tinagong dagat, nagdunggò sinda sa Genesaret kag gingpunduhan ninda ang baruto. ⁵⁴ Pagsalta ninda, nakilaya nga daan ng mga tawo si Hesus. ⁵⁵ Ngani nagdali-dali ang mga tawo nga nagkadto sa palibot nga mga lugar kag gingdaya ninda ang mga may sakit nga nagahigdà sa banig kung sa diin nabatian ninda nga yadto si Hesus. ⁵⁶ Abir diin siya magkadto, sa mga baryo, sa mga syudad o sa mga banwa man, basta mabatian ng mga tawo nga yadto siya, ginadaya ninda ang inda mga may sakit sa mga lugar nga bakyanan kag baligyaan. Nagapakitluoy sinda kay Hesus nga tugutan niya ang mga may sakit nga tandugon siya, abir sa punta lang ng iya barò. Kag ang tanan nga nakatandog hay nag-ayo.

Ang mga Gingmana nga Pagpanudlò

Mat. 15:1-9

7 ¹ May mga Pariseo^e kag pila ka mga manunudlò ng Kasuguan nga nag-abot halin sa Jerusalem ang nagtipon sa palibot ni Hesus. ² Nakità ninda nga ang iban nga iya mga disipulo hay nagakaon nga wayà nagapanghinaw ng inda mga kamot. Kag ini hay kuntra sa tradisyon ng mga Pariseo.

³ (Bukon lang ang mga Pariseo kundì ang tanan nga Judio hay wayà gakaon kung indì anay sinda makahugas ng inda mga kamot sunò sa tradisyon ng inda mga kalulo-lulohan. ⁴ Indì da sinda makakaon ning abir ano nga naghalin sa merkado kung indì anay ninda mahugasan.^f Madamò pa gid ang inda mga tradisyon pareho ng pagpanghugas ng mga tasa, kuyon, kag kaldero nga lutuan.^g)

⁵ Ngani nagpangutana kay Hesus ang mga Pariseo kag ang mga manunudlò ng Kasuguan, “Basì ang imo mga disipulo hay wayà nagasunod sa mga tradisyon ng aton mga kalulo-lulohan? Nagakaon sinda nga wayà nagapanghinaw ng inda mga kamot.”

⁶ Gingsabat sinda ni Hesus, “Matuod gid ang gingpropesiya ni Isaias parti sa indo nga mga hipokrito. Sunò sa gingsulat niya, ‘Ini nga mga tawo hay nagatahod sa akon sa bàbà lang,

^e7:1 Ang Pariseo hay pinunò ng relihiyon ng mga Judio nga matutom sa Kasuguan.

^f7:4a Sa iban nga mga kopya ng Griego: Paghalin ninda sa merkado, indì sinda makakaon kung indì anay makapanghinaw.

^g7:4b Sa iban nga mga kopya igwa: tuyugan.

pero ang inda tagipusuon malayò sa akon.

⁷Wayà puyos ang inda pagsamba sa akon, kay ang inda ginatudlò hay mga tradisyon nga ginghimò lang ng mga tawo.’

⁸Wayà nindo ginabatuna ang ginasugò ng Dios, kundì ang mga tradisyon ng mga tawo imaw ang indo ginatuman.”

⁹Naghambay pa gid si Hesus, “Maayo gid kamo maghimò ning paagi agud indì matuman ang ginasugò ng Dios para masunod lang ang indo mga tradisyon. ¹⁰Pareho abi ini: naghambay si Moises, ‘Tahura ang imo tatay kag nanay’, kag ‘Ang nagahambay ning malain sa iya tatay o nanay dapat gid nga patyon’. ¹¹Pero kamo nagatudlò nga kung ang tawo may inugbulig sa iya mga ginikanan, kag maghambay siya sa inda nga, ‘Korban ini’ (ang gusto hambayon, ‘Inughalad ini sa Dios’), ¹²wayà na nindo siya ginatuguti nga magbulig sa iya mga ginikanan. ¹³Paagi sa indo gingmana nga tradisyon, ginahimò nindo nga wayà na ning puyos ang hambay ng Dios. Kag madamò pa gid nga tyad ini ang indo ginahimò.”

Ang Nagapalain sa Tawo

Mat. 15:10-20

¹⁴Gingtawag liwat ni Hesus ang mga tawo kag ginghambayan, “Pamatì kamo tanan sa akon, kag intindihon nindo ang akon ihambay. ¹⁵Wayà ning bagay nga nagasuyod sa tawo nga nagapalain sa iya, kundì ang mga nagaluwas sa iya.” ¹⁶^h

¹⁷Pagkatapos gingbayaan niya ang mga tawo kag nagsuyod siya sa bayay. Nang sa suyod na siya, ang iya mga disipulo hay nagpangutana sa iya kung ano ang gusto hambayon ng adto nga parabola. ¹⁸Nagsabat si Hesus sa inda, “Basi wayà pa kamo makaintindi? Wayà ba nindo masayuri nga ang abir ano nga ginakaon hay wayà nagapalain sa tawo? ¹⁹Kay wayà ini nagasuyod sa iya tagipusuon kundì sa iya tiyan kag nagaluwas sa iya lawas.” (Sa ini nga ginghambay ni Hesus ginapasayod niya nga puydi na kaunon ang tanan nga pagkaon.)

²⁰Naghambay pa gid siya, “Ang ginahunàhunà nga nagaluwas sa tawo imaw ang nagapalain sa iya. ²¹Kay sa tagipusuon ng tawo nagahalin ang malain nga mga panghunàhunà nga imaw ang nagatuyod sa iya: sa pag-iba nga wayà pa makasay, pagpangawat,

^{h7:16} Sa iban nga mga kopya ng Griego hay gingdugang ini: *Dapat intindihon gid nindo maayo ang indo nabatian!*

pagpatay, ²² pagpangawatan, pagkahakog, paghimò ng tanan nga kalainan, pagpangluko, pag-inuyag, pagkaili, paghambay ning malain kuntra sa isigkatawo, paghinambog, kag paghimò ng mga kalukuhan. ²³ Ini tanan nga kalainan hay nagahalin sa suyod ng tagipusuon ng tawo, kag imaw ini ang nagapalain sa iya.”

Ang Pagtuo ng Babayi nga Bukon Judio

Mat. 15:21-28

²⁴ Naghalin si Hesus sa probinsya ng Galilea kag nagkadto sa mga lugar ng Tiro. Pag-abot niya didto nagdayon siya sa isa ka bayay, kay indì niya gusto nga masayuran ng mga tawo nga yadto siya. Pero nasasayuran da gihapon ini ng mga tawo. ^{25,26} Igwa ning isa ka babayi nga Griego nga taga-Penisya nga sakop ng Sirya. May maisot siya nga ungà nga babayi nga ginggamhan ng malain nga espiritu. Kag nabatian niya nga yadto si Hesus, nganì nagkadto siya didto. Naghapà siya kag nagpakitluoy nga kung puydi palayason niya ang malain nga espiritu sa iya ungà nga babayi. ²⁷ Pero naghambay si Hesus sa iya paagi sa parabola, “Dapat nga pakaunon anay ang mga ungà, kay bukon maayo nga buy-on ang pagkaon ng mga ungà kag ipilak sa mga ayam.”

²⁸ Nagsabat ang babayi sa iya, “Tamà inà Ginoo, pero abir pa ang mga ayam sa idayom ng lamisa hay nagakaon ning uyak ng mga ungà.”

²⁹ Naghambay si Hesus sa iya, “Tungod sa imo gingsabat, puydi ka na makapaulì. Kay nagluwas na ang malain nga espiritu sa imo ungà!”

³⁰ Nagpaulì ang babayi kag nakità niya ang iya ungà nga nagahigdà sa katre, kag ang malain nga espiritu hay nakaluwas na sa iya.

Ging-ayo ni Hesus ang Isa ka Tawo nga Bungoy kag Apà

³¹ Paghaling ni Hesus sa mga lugar nga sakop ng Tiro, nag-agi siya sa Sidon kag sa probinsya ng Decapolis¹. Pagkatapos nagdiritso siya sa Tinagong Dagat ng Galilea. ³² May isa ka tawo didto nga bungoy kag apà nga gingdaya ng mga tawo kay Hesus. Nagpakitluoy sinda sa iya nga paayuhon ang tawo. ³³ Gingbuyag siya ni Hesus sa kadamuan, kag gingsuksok ni Hesus ang iya mga tudlò sa mga talinga ng tawo. Tapos nagpilà siya sa iya kamot kag gingpahid sa dilà ng tawo. ³⁴ Pagkatapos naghagad si Hesus sa langit, nagginhawa ning

¹7:31 Ang gusto habamyon hay napuyò nga banwa

madayom kag naghambay sa iya, “Eppata!” (ang gusto hambayon, ‘Magbukas!’).

³⁵ Adto nga daan nakabatì siya kag klaro na ang iya panghambay.

³⁶ Tapos gingbilinan ni Hesus ang mga tawo nga indì gid sinda magpamalità bisan kay sin-o parti sa natabò. Pero abir gingbawalan sinda, lalò pa gid nga gingpinamalità ninda sa mga tawo ang natabò.

³⁷ Dakò gid ang katingaya ng mga tawo. Hambay ninda, “Kaayo-ayo gid ang iya mga ginghimò! Abir ang bungoy nahimò niya nga makabatì kag ang apà makahambay!”

Gingpakaon ni Hesus ang 4,000 nga mga Tawo

Mat. 15:32-39

8 ¹ Pagkatapos ng pila ka adlaw, nagtipon liwat ang madamò nga mga tawo kay Hesus. Nang naubos na ang inda pagkaon, gingtawag ni Hesus ang iya mga disipulo kag ang hambay sa inda, ² “Naluoy gid ako sa ini nga mga tawo. Tuyo na ka adlaw nga kaibahan ninda ako kag wayà na gid sinda ning pagkaon. ³ Kung papaulion ko sinda nga gutom, basì kung malipungan sinda sa dayan kay malayò gid ang ginghalinan ng iban sa inda.”

⁴ Nagsabat ang iya mga disipulo, “Sa diin kita makabuoy ning pagkaon diri sa malangkag nga lugar agud ipakaon sa ini nga mga tawo?”

⁵ Pero nagpangutana si Hesus sa inda, “Pila ka bilog ang indo tinapay dirà?”

Nagsabat sinda, “Pito.”

⁶ Kag gingpapungkò ni Hesus ang mga tawo sa dutà. Gingbuoy niya ang pito nga tinapay kag nagpasalamat sa Dios. Tapos gingbuak-buak niya ini kag gingtao sa iya mga disipulo agud ipanao sa mga tawo.

⁷ Igwa da sinda ning pila ka bilog nga maintik nga mga isdà. Gingpasalamatan da niya ini kag gingtao sa iya mga disipulo agud ipanao sa mga tawo. ⁸ Nagkaon sinda kag nabusog gid. Pagkatapos, gingtipon ninda ang tinapay nga subra kag napunò pa ang pito nga mabahoy nga tabig. ⁹ Kag ang mga tawo nga nakakaon hay mga 4,000. Nang matapos adto, gingpapaulì ni Hesus ang mga tawo.

¹⁰ Kag nagsakay siya sa baruto kaibahan ang iya mga disipulo kag nagkadto sa Dalmanuta.

Nagpangayò ang mga Pariseo ning Tandà nga Milagro

Mat. 16:1-4

¹¹ Pag-abot ninda didto, may mga Pariseo^j nga nagkadto kay Hesus para magpakigdibati sa iya. Kay gusto ninda nga tistingon siya, ngani nagpangayò sinda ning milagro halin sa langit para pamatuuran nga gingsugò siya ng Dios. ¹² Pero nagpanghaw-os si Hesus kag naghambay, “Basi baya nagapangayò ning milagro ang mga tawo sa ini nga tyempo? Sa matuod lang, wayà na ning milagro nga ipakità sa inda!”

¹³ Kag gingbayaan niya sinda. Nagbalik siya kag ang iya mga disipulo sa baruto kag nagtabok liwat sa kabuak ng tinagong dagat.

Ang Pangpahabok ng mga Pariseo kag ni Herodes

Mat. 16:5-12

¹⁴ Nalimutan ng iya mga disipulo nga magdaya ning tinapay puyra lang sa isa ka bilog nga nadaya ninda sa baruto. ¹⁵ Gingpaandaman sinda ni Hesus paagi sa parabola, “Magdahan gid kamo sa pangpahabok ng mga Pariseo kag ni Herodes.”^k

¹⁶ Kay wayà sinda nakasayod adto nga parabola, ngani nagbinasuyan sinda, “Ginghambay niya adto kay wayà kita nakadaya ning tinapay.”

¹⁷ Nasayuran ni Hesus kung basi nagabinasuyan sinda. Ngani naghambay siya sa inda, “Basi nagabinasuyan kamo nga wayà tinapay? Wayà pa gid ba kamo makasayod o makaintindi? Matugas pa gid ang indo uyo? ^{18,19} Igwa kamo mga mata, pero indì kamo makakità. Igwa kamo mga talinga, pero indì kamo makabatì. Wayà gid ba nindo madumdumi ang gingbuak-buak ko nga lima nga tinapay para sa 5,000 nga mga tawo? Pila ba ka tabig ang napunò nang gingtipon nindo ang wayà maubos nga pagkaon?”

Nagsabat sinda, “Dose!”

²⁰ Nagpangutana pa gid si Hesus, “Kag nang gingbuak-buak ko ang pito nga tinapay para sa 4,000, pila pa ba nga mabahoy nga tabig ang napunò nang gingtipon nindo ang wayà maubos nga pagkaon?”

Nagsabat sinda, “Pito!”

^j8:11 Ang Pariseo hay pinunò ng relihiyon ng mga Judio nga matutom sa Kasuguan.

^k8:15 Ang gusto hambayon ni Hesus nga dapat indì sundon ng mga disipulo ang inda malain nga batasan.

²¹ Kag naghambay si Hesus, “Dapat naintindihan nindo nga bukon tinapay ang akon gusto hambayon.”

Ging-ayo ni Hesus ang Buta sa Betsaida

²² Pag-abot ninda sa Betsaida, may mga tawo didto nga nagdaya ning buta nga lyaki kay Hesus. Nagpakitluoy sinda sa iya nga kung puydi paayuhon niya ang buta agud makakità. ²³ Ngani ginhawiran niya ang kamot ng buta kag ging-ibhan pakadto sa luwas ng Betsaida. Pag-abot ninda sa luwas, gingpil-an niya sa mga mata ang buta. Kag gingbutang niya ang iya mga kamot sa buta kag nagpangutana, “May nakikità ka na ba?”

²⁴ Nag-indahat ang lyaki kag naghambay, “Nakakakità na ako ning mga tawo, pero daw pareho ning mga kahoy nga nagapanaw.”

²⁵ Ngani gingbutang liwat ni Hesus ang iya mga kamot sa mga mata ng buta. Pagkatapos nagsirò ning maayo ang buta kag nagbalik ang iya panirò. Mahayag na gid ang tanan sa iya panglikità. ²⁶ Gingpauli siya ni Hesus kag gingbilinan, “Ayaw na magbalik sa Betsaida.”¹

Gingdiklara ni Pedro nga si Hesus ang Mesias

Mat. 16:13-20; Luc. 9:18-21

²⁷ Pagkatapos adto, nagkadto si Hesus kag ang iya mga disipulo sa mga baryo nga sakop ng Cesarea Filipos. Mintras nagapanaw sinda, nagpangutana si Hesus sa iya mga disipulo, “Sin-o kuno ako, sunò sa hambay ng mga tawo?”

²⁸ Nagsabat sinda, “May mga nagahambay nga ikaw si Juan nga Miyugbawtismo. Ang iban nagahambay nga ikaw si Elias kag ang iban pa gid nagahambay nga ikaw hay isa sa mga miyugbalità ng mensahi ng Dios.”

²⁹ Tapos nagpangutana siya sa inda, “Pero sin-o ako sunò sa indo?” Nagsabat si Pedro, “Ikaw imaw ang Kristo!”^m

³⁰ Nang nabatian ni Hesus ang sabat, nagpaandam siya sa inda nga indi gid magpamalità abir kay sin-o kung sin-o siya.

¹8:26 Siguro indi gusto ni Hesus nga magpamalità ang buta sa mga tawo sa Betsaida nga ging-ayo siya.

^m8:29 Kristo hay titulo sa Griego, kag Mesias sa Hebreo, nga ang gusto hambayon, ‘Ang gingpahiran ng lana’, o ‘Ang Manluluwas nga gingpangakò ng Dios’.

Naghambay si Hesus parti sa Iya Kamatayon kag Pagkabuhì Liwat

Mat. 16:21-28; Luc. 9:22-27

³¹ Tapos naghambay si Hesus sa inda, “Ako nga Ungà ng Tawo hay dapat gid magtiis sa mga kahugaan nga himuon sa akon ng mga miyugdumaya ng mga Judio, ng mga pinunò nga parì kag ng mga manunudlò ng Kasuguan. Indì ninda ako batunon kag ipapatay ako, pero sa ikatuyo ka adlaw mabuhì ako liwat.” ³² Gingklaro gid niya ini sa inda. Pagkabatì adto ni Pedro, gingdaya niya si Hesus sa alihid kag gingsabyaw nga indì adto puydi. ³³ Pero naglingig si Hesus, nagsirò sa iya mga disipulo kag gingsabyaw si Pedro, “Palayò ka sa akon, Satanas! Kay ang imo hunàhunà hay bukon halin sa Dios kundì sa tawo.”

³⁴ Ngani gingtawag niya ang mga tawo kaibahan ang iya mga disipulo nga magpalapit. Naghambay siya sa inda, “Kung may tawo nga gusto magsunod sa akon, indì niya dapat panginanuhon ang iya kaugalingon, kundì pas-anon niya ang iya krusⁿ kag sumunod sa akon. ³⁵ Kay ang bisan sin-o nga gusto magluwas ng iya kabuhì hay maduyaang siya ning kabuhì nga wayà katapusan; pero ang bisan sin-o nga gusto magtao ng iya kabuhì tungod sa akon kag sa Maayo nga Balità, makabaton siya ning kabuhì nga wayà katapusan. ³⁶ Ano gid baya ang mapuslan ng tawo kung mabuoy niya ang tanan nga bagay diri sa kalibutan, pero maduyà naman ang iya kabuhì nga wayà katapusan? Wayà gid! ³⁷ Kay wayà gid ning bagay nga puydi niya itao agud mapabalik niya ang kabuhì nga wayà katapusan. ³⁸ Ang bisan sin-o nga nagakahuyà sa akon kag sa akon mga ginatudlò sa ini nga tyempo, nga ang mga tawo malain kag bukon diosnanon, ikahuyà ko da siya pag ako nga Ungà ng Tawo hay magbalik nga may kadakò nga himayà ng akon Amay kag kaibahan ko ang banal nga mga anghel.”

9¹ Naghambay pa gid si Hesus sa inda, “Sa matuod lang, may mga tawo diri nga indì pa mamatay hasta nga makità ninda ang pagharì ng Dios nga magaabot nga may gahom.”

ⁿ8:34 Ang gusto hambayon dapat magtuman siya sa akon bisan pa sa kamatayon.

Ang Pagbaylo ng Hitsura ni Hesus

Mat. 17:1-13; Luc. 9:28-36

²Pagkaligad ng unom ka adlaw, gingdaya ni Hesus sina Pedro, Santiago^o kag Juan sa mataas nga bukid nga sinda lang. Mintras nagasirò sinda kay Hesus, nagbaylo ang iya hitsura. ³Ang iya barò hay naging putì kag masilaw gid. Wayà ning bisan sin-o diri sa kalibutan nga makapaputì ng tyad adto. ⁴Tapos nakità ninda si Elias kag si Moises nga nagapakig-istorya kay Hesus. ⁵Naghambay si Pedro kay Hesus, “Maistro, maayo kay yari na kita diri. Mahimò kami ning tuyo nga bayay-bayay, ang isa para sa imo, ang isa para kay Moises, kag ang isa pa hay para kay Elias.” ⁶Imaw ini ang iya ginghambay kay wayà siya makasayod kung ano ang iya dapat ihambay kay ginahadlukan gid sinda.

⁷Kag may nag-abot nga panganod kag gingtabunan sinda. May nabatian sinda nga basis halin sa panganod nga nagahambay, “Imaw ini ang akon pinalanggà nga Ungà. Pamatii nindo siya!” ⁸Dali-dali sinda nga nagsirò patiyog, pero wayà na sinda ning may nakità kundì si Hesus lang.

⁹Nang nagapatugbong sinda sa bukid, gingbilinan sinda ni Hesus nga indì gid magpamalità bisan kay sin-o kung ano ang inda nakità hasta nga siya nga Ungà ng Tawo hay mabanhaw.

¹⁰Ngani wayà gid ninda gingpamalità adto nga natabò, pero nang sinda na lang nga tuyo, nagpinangutan-an sinda kung ano ang gusto hambayon ng pagkabanhaw. ¹¹Kag nagpangutana sinda kay Hesus, “Basi naghambay ang mga manunudlò ng Kasuguan nga dapat mag-abot anay si Elias bago mag-abot ang Kristo?”

¹²Nagsabat siya sa inda, “Tamà inà, dapat nga mag-abot anay si Elias agud ipreparar niya ang tanan nga bagay. Basi baya gingsulat da nga ang Ungà ng Tawo dapat magtiis ning madamò nga mga kahugaan kag indì siya batunon ng mga tawo?” ¹³Pero ginahambay ko sa indo nga si Elias hay nag-abot na kag ginghimò ng mga tawo sa iya ang inda gusto sunò sa gingsulat parti sa iya.”

^o9:2 Santiago: Jacobos sa Griego.

Ging-ayo ni Hesus ang Ungà nga Ginggamhan ng Malain nga Espiritu

Mat. 17:14-21; Luc. 9:37-43

¹⁴ Pagbalik nina Hesus sa mga disipulo nga nabilin, nakità ninda nga madamò nga mga tawo ang nagatipon didto sa inda. May pila da ka mga manunudlò ng Kasuguan nga nagapakigdibati sa mga disipulo ni Hesus. ¹⁵ Pagkakità ng mga tawo kay Hesus, natingaya gid sinda. Adto nga daan nagdyagan sinda pakadto sa iya agud kamustahon siya. ¹⁶ Kag nagpangutana si Hesus sa inda, “Ano ang indo ginadibatihan?”

¹⁷ Kag may isa nga tawo didto sa mga nagatipon nga nagsabat, “Maistro, gingdaya ko diri sa imo ang akon ungà nga lyaki kay ginagamhan siya ng malain nga espiritu, nganì indì na siya makahambay. ¹⁸ Kung ginaataki siya ng malain nga espiritu, ginapilak siya sa dutà, nagabuyà ang iya bàbà kag nagapagot ang iya mga ngipon, pagkatapos nagapanugas siya. Nagpabulig ako sa imo mga disipulo nga palayason ninda ang malain nga espiritu pero indì ninda kaya.”

¹⁹ Kag naghambay si Hesus, “Kamo nga mga tawo sa ini nga tyempo wayà gid ning pagtuo! Hasta san-o pa baya ang akon pagtiis sa indo? Day-a nindo diri ang ungà.” ²⁰ Nganì gingdaya ninda ang ungà sa iya.

Pagkakità ng malain nga espiritu kay Hesus, adto nga daan gingpakurog niya ang ungà, gingtumba kag gingpaligid sa dutà nga nagabuyà ang iya bàbà. ²¹ Gingpangutana ni Hesus ang tatay ng ungà, “Kasan-o pa siya nga nagtyad ini?”

Nagsabat ang tatay, “Tunà pa nang maisot siya. ²² Permi lang siya ginapilak sa kalayo kag ginatagbong sa tubì ng malain nga espiritu agud patyon. Pero kung kaya mo, kaluy-i kag buligi abi kami!”

²³ Naghambay si Hesus sa iya, “Basì naghambay ka nga ‘Kung kaya mo!’ Ang tanan nga bagay mahihimò ko sa tawo nga nagatuo sa akon.”

²⁴ Kag nagsabat ang tatay ng ungà, “Nagatuo ako, pero buligi ako sa akon wayà pagtuo.”

²⁵ Pagkakità ni Hesus nga nagadinagusò na ang mga tawo pakadto sa iya, gingsabyaw niya ang malain nga espiritu, “Ikaw nga espiritu nga nagapaapà kag nagapabungoy sa ini nga ungà, ginasugò ta ikaw nga magluwas sa iya kag indì na gid magbalik!”

²⁶ Nagsinggit ang malain nga espiritu kag gingpakurog niya ning tudo ang ungà kag nagluwas. Ang ungà hay daw patay na, nganì naghambay ang kadamuan, “Patay na siya!” ²⁷ Pero ginghawiran ni Hesus ang kamot ng ungà, gingpabangon kag nagtindog siya.

²⁸ Pagkasuyod nina Hesus sa bayay, nagpangutana ang iya mga disipulo nang sinda na lang, “Basì baya wayà namon napalayas ang malain nga espiritu sa ungà?”

²⁹ Nagsabat siya sa inda, “Adto nga klasi ng malain nga espiritu mapalayas lang paagi sa pangamuyò.”^p

Naghambay Liwat si Hesus parti sa Iya Kamatayon

Mat. 17:22-23; Luc. 9:43b-45

³⁰ Naghalin sina Hesus didto nga lugar kag nag-agi sa probinsya ng Galilea. Indi niya gusto nga masayuran ng mga tawo nga yadto siya, ³¹ kay nagatudlò siya sa iya mga disipulo. Naghambay siya sa inda, “Ako nga Ungà ng Tawo hay itugyan sa mga tawo nga magapatay sa akon, pero pagkatapos ng ikatuyo ka adlaw mabuhì ako liwat.”

³² Ang iya mga disipulo hay wayà makaintindi kung ano ang iya gusto hambayon. Pero nahadlok sinda nga magpangutana sa iya.

Sin-o gid ang Pinakaimportante sa Tanan?

Mat. 18:1-5; Luc. 9:46-48

³³ Nag-abot sina Hesus sa Capernaum. Nang yadto na sinda sa bayay, nagpangutana si Hesus sa inda, “Ano ba ang indo ginainistorya sa dayan mintras nagapanaw kamo?”

³⁴ Pero naghipos lang sinda kay ang gingdiniskusyunan ninda hay kung sin-o gid sa inda ang pinakaimportante sa tanan. ³⁵ Nganì nagpungkò si Hesus kag gingtawag niya ang dose nga apostol. Kag naghambay siya sa inda, “Kung sin-o sa indo ang gusto nga maging pinundò, dapat mapainubuson siya kag maging kabulig ng tanan.”

³⁶ Tapos nagbuoy siya ning ungà nga maisot kag gingbutang niya sa inda atubangan. Gingkugos niya ang ungà kag naghambay sa inda, ³⁷ “Ang bisan sin-o nga nagabaton sa ungà nga tyad ini tungod sa akon hay nagabaton sa akon. Kag ang nagabaton sa akon, bukon lang sa akon kundì nagabaton da sa nagsugò sa akon.”

P9:29 Sa iban nga mga kopya ng Griego gingdugang: kag sa pagpuasa.

Ang Bukon Kuntra sa Aton hay Kaibahan Naton

Luc. 9:49-50

³⁸ Niyang naghambay si Juan sa iya, “Maistro, nakakità kami ning isa ka tawo nga nagapalayas ng malain nga mga espiritu kag ang pangayan mo ang iya ginagamit. Gingpapara namon siya kay bukon naton siya kaibahan.”

³⁹ Pero naghambay si Hesus, “Pabay-i lang nindo siya kay wayà ning may nagahimò ning milagro paagi sa akon pangayan kag malagat-lagat magahambay ning malain kuntra sa akon. ⁴⁰ Ang abir sin-o nga wayà nagakuntra sa aton hay kaibahan naton. ⁴¹ Sa matuod lang, ang abir sin-o nga magtao sa indo ning maskin isa lang ka tasa nga tubì tungod kamo hay nagasunod sa akon, siya hay makabaton gid ng iya bayos.

Ang Paandam sa Ginahalinan ng Kasal-anan ng Iban

Mat. 18:6-9; Luc. 17:1-2

⁴² “Mas maayo pa sa isa ka tawo ang higitan ning mabahoy nga galingan nga bato ang iya liog kag itagbong sa dagat kaysa halinan pa ng kasal-anan ng isa sa mga bukon importante nga pareho ng ungà nga nagatuo sa akon. ⁴³ Kung ang imo kamot imaw ang halinan nga ikaw nagakasalà, utura inà! Mas maayo pa nga may kabuhì ka nga wayà katapusan nga isa lang ang imo kamot, kaysa duha ang imo kamot pero makadto ka naman sa impyerno^q. Ang kalayo didto indi gid mamatay. ⁴⁴ [Wayà sa Romblomanon nga Bibliya]^r ⁴⁵ Kag kung ang imo siki imaw ang halinan nga ikaw nagakasalà, utura inà! Mas maayo pa nga may kabuhì ka nga wayà katapusan nga isa lang ang imo siki, kaysa duha ang imo siki pero ipilak ka naman sa impyerno. ⁴⁶ [Wayà sa Romblomanon nga Bibliya]^s ⁴⁷ Kag kung ang imo mata imaw ang halinan nga ikaw nagakasalà, lukata inà! Mas maayo pa nga magsuyod ka sa gingharian ng Dios nga isa lang ang imo mata, kaysa duha ang imo mata pero ipilak ka naman sa impyerno. ⁴⁸ Ang mga uyod didto wayà ning kamatayon kag ang kalayo indi mamatay.

^q9:43 Sa Griego hay Gehena, lugar nga ginapilakan ng mga basura kag ginasug-an.

^r9:44 Sa iban nga mga kopya ng Griego gingdugang ang bersikulo 44 nga pareho sa bersikulo 48.

^s9:46 Sa iban nga mga kopya ng Griego gingdugang ang bersikulo 46 nga pareho sa bersikulo 48.

⁴⁹“Kay ang tanan limpyuhon paagi sa kalayo pareho ng ginatao sa Dios nga ginaasinan anay.^t

⁵⁰“Ang asin hay maayo, pero kung naduyà ang iya sabor, indì na gid ini mapuslan. Pauno pa mapabalik ang iya sabor? Dapat maging daw kamo sa asin: magbulig sa kada isa nga maayo ang indo relasyon.”

Ang Pagpanudlò ni Hesus parti sa Pagbinuyagan ng Mag-asawa

Mat. 19:1-12; Luc. 16:18

10¹ Pagkatapos naghaling si Hesus sa Capernaum, nagkadto siya sa mga lugar nga sakop ng Judea, kag nagtabok siya sa Subà ng Jordan. Madamò nga mga tawo ang nagtipon didto liwat sa iya kag gingtudluan niya sinda pareho ng permi niya nga ginahimò.

²May mga Pariseo^u nga nagkadto da didto. Gusto ninda nga magpangità ning paagi agud maakusar ninda siya. Ngani nagpangutana sinda kay Hesus, “Ginatugutan ba ng Kasuguan nga buyagan ng lyaki ang iya asawa?”

³Gingsabat sinda ni Hesus paagi sa isa ka pangutana, “Ano ba ang gingsugò sa indo ni Moises?”

⁴Nagsabat sinda, “Nagsugot si Moises nga makahimò ang lyaki ning papiles ng pagbinuyagan, pagkatapos puydi na niya mabuyagan ang iya asawa.”

⁵Naghambay si Hesus sa inda, “Kay matugas ang indo uyo, ngani gingsulat ni Moises sa indo ini nga sugò. ⁶Pero halin sa pagtunà ng kalibutan, ‘Ginghimò sinda ng Dios nga lyaki kag babayi.’^v ⁷Imaw ini ang rason nga bayaan ng lyaki ang iya tatay kag nanay kag mag-iba sa iya asawa, ⁸kag sinda nga duha maging isa ka lawas.^w Bukon na sinda duha kundì isa. ⁹Ngani indì dapat buyagon ng tawo ang ging-isa ng Dios.”

¹⁰Pag-abot ninda sa bayay, nagpangutana naman ang mga disipulo parti didto nga bagay. ¹¹Naghambay si Hesus sa inda, “Kung magbuyag ang lyaki sa iya asawa kag mag-asawa ng iban, nagapangawatan siya kag nakasalà sa iya una nga asawa. ¹²Kag kung buyagan ng babayi ang iya asawa kag mag-asawa ng iban nga lyaki, nagapangawatan siya.”

^t9:49 Basaha sa Levitico 2:13.

^u10:2 Ang Pariseo hay pinunò ng relihiyon ng mga Judio nga matutom sa Kasuguan.

^v10:6 Basaha sa Gingtunaan 1:27, 5:2.

^w10:7-8 Basaha sa Gingtunaan 2:24.

Gingbendisyunan ni Hesus ang mga Ungà

Mat. 19:13-15; Luc. 18:15-17

¹³May mga tawo nga nagdaya ng inda mga ungà kay Hesus agud itungtong niya ang iya mga kamot sa inda. Pero gingsabyaw ng iya mga disipulo ang mga nagdaya sa inda. ¹⁴Pagkakità ni Hesus sa natabò, nahangit siya kag naghambay sa iya mga disipulo, “Pabay-i lang nindo ang mga ungà nga magpalapit sa akon. Ayaw nindo sinda pagpunggi kay ang mga pareho sa inda hay imaw ang ginaharian ng Dios. ¹⁵Sa matuod lang, ang bisan sin-o nga indì magbaton sa pagharì ng Dios nga pareho sa tyad ini nga mga ungà nga nagabaton nga daan, indì gid makasuyod sa pagharì ng Dios.” ¹⁶Tapos ginkugos niya ang mga ungà, gingtungtong niya ang iya mga kamot sa inda kag gingbendisyunan sinda.

Ang Tawo nga Manggaranon

Mat. 19:16-30; Luc. 18:18-30

¹⁷Nang mapanaw na kuntà si Hesus, may isa ka tawo nga nagdyagan palapit sa iya kag nagluhod. Tapos nagpangutana ang tawo, “Maayo nga maistro, ano baya ang akon himuon agud makabaton ako ning kabuhì nga wayà katapusan?”

¹⁸Nagsabat si Hesus sa iya, “Basì naghambay ka nga maayo ako? Nagapati ka ba nga ako hay Dios? Kay wayà gid ning bisan sin-o nga maayo kundì ang Dios lang. ¹⁹Parti sa imo pangutana, nasayuran mo naman ang nakasulat sa mga Sugò, ‘Ayaw magpatay, ayaw magpangawatan, ayaw magpangawat, ayaw magtistigo ning pinusong, ayaw magpangluko, tahura ang imo tatay kag nanay.’^x”

²⁰Nagsabat siya kay Hesus, “Maistro, ini tanan gingtuman ko tunà nang ungà pa ako.”

²¹Gingsirò siya ni Hesus nga may pagpalanggà kag gingsilingan, “Isa pa nga bagay ang kuyang sa imo. Magpaulì ka kag ibaligyà ang imo mga pagkabutang, kag ipanao mo ang kuwarta sa mga pobre. Sa ini nga paagi, maging manggaranon ka sa langit. Pagkatapos magbalik ka kag magsunod sa akon.” ²²Naglain gid ang iya hitsura nang nabatian niya adto kag naghaling siya nga malisod kay madamò ang iya manggad.

^x10:19 Basaha sa Exodo 20:12-16; Deuteronomio 5:16-20.

²³ Nang makahalin na ang tawo, nagsirò si Hesus sa palibot kag naghambay sa iya mga disipulo, “Mahugà gid para sa mga manggaranon nga magsuyod sa paghari ng Dios.”

²⁴ Natingaya ang mga disipulo sa iya ginghambay. Ngani nagpadayon siya sa paghambay, “Mahugà gid ang magsuyod sa paghari ng Dios! ²⁵ Mas malupos pa nga mag-agi ang hayop nga kamelyo sa buhò ng dayom kaysa magsuyod ang manggaranon sa paghari ng Dios.”

²⁶ Natingaya gid sinda kag naghambay sa isa kag isa, “Kung tyad inà, sin-o lang ang maluwas?”

²⁷ Gingsirò sinda ni Hesus kag naghambay, “Kung sa mga tawo lang imposibli gid ini, pero posibli sa Dios; kay ang tanan nga bagay hay puydi sa Dios.”

²⁸ Naghambay si Pedro sa iya, “Hay kami, gingbayaan namon ang tanan kag nagnunot sa imo.”

²⁹ Naghambay si Hesus sa inda, “Sa matuod lang, wayà ning tawo nga nagbiling ng iya bayay, mga maguyang kag mga manghod, nanay, tatay, mga ungà, o mga uma tungod sa akon kag sa Maayo nga Balità, ³⁰ nga indì makabaton ning ginatos pa gid nga bayos sa ini nga tyempo: mga bayay, mga maguyang kag mga manghod, mga nanay, mga ungà, mga uma, kag pati sa subra nga mga pagpasakit tungod sa pagtuo. Kag sa paabuton nga tyempo makabaton ning kabuhì nga wayà katapusan. ³¹ Madamò nga mga tawo ang importante niyan nga sa ulihi hay bukon kahinangyan, kag madamò nga bukon kahinangyan niyan nga sa ulihi hay importante.”

Ang Ikatuyo nga Paghambay ni Hesus parti sa Iya Kamatayon

Mat. 20:17-19; Luc. 18:31-34

³² Mintras nagapanaw sina Hesus patukad sa Jerusalem, nag-una siya sa inda. Ginakuybaan ang iya mga disipulo kag ginahadlukan naman ang iban nga nagasunod sa iya. Gingbuyag niya liwat ang dose nga apostol kag gingbalitaan niya kung ano ang matabò sa iya. ³³ Naghambay siya sa inda, “Pamatì kamo! Nagapatukad kita sa Jerusalem kag didto itugyan ako nga Ungà ng Tawo sa mga pinunò nga parì kag mga manunudlò ng Kasuguan, kag sintinsyahan ninda ako nga patyon. Kag itugyan ninda ako didto sa mga bukon Judio. ³⁴ Insultuhon ninda ako, pilaan, latiguhon kag patyon. Pero sa ikatuyo ka adlaw mabuhì ako liwat.”

Ang Ginapangayò ni Santiago kag ni Juan

Mat. 20:20-28

³⁵ Nagpalapit sa iya sina Juan kag Santiago ynga mga ungà ni Zebedeo kag naghambay, “Maistro, may pangayuon kuntà kami sa imo.”

³⁶ Naghambay si Hesus sa inda, “Ano ang indo pangayuon sa akon?”

³⁷ Nagsabat sinda, “Kung maghari ka na sa imo mahimayaon nga gingharian, papungkuon mo kami nga duha sa imo alihid; ang isa sa imo tuo, kag ang isa sa imo waya.”

³⁸ Pero naghambay si Hesus sa inda, “Wayà kamo kasayod kung ano ang indo ginapangayò. Maagwanta ba nindo ang mga kahugaan nga akon agwantahon? Kag matitiis da ba nindo ang kamatayon nga akon tiison?”

³⁹ Nagsabat sinda, “Huo, kaya namon.”

Naghambay si Hesus sa inda, “Maagwanta nindo ang mga kahugaan nga akon agwantahon kag matiis da ang kamatayon nga akon tiison. ⁴⁰ Pero bukon ako ang nagapili kung sin-o ang papungkuon sa akon tuo kag waya, kay igwa na ning gingpreparar para didto.”

⁴¹ Pagkabati ng napuyò nga disipulo kung ano ang inda gingpangayò, nahangit gid sinda kana Santiago kag Juan. ⁴² Ngani gingtawag sinda tanan ni Hesus kag ginghambayan, “Sayod nindo nga ang mga miyugdumaya sa ini nga kalibutan may otoridad sa inda mga sinakupan kag pagusto lang sinda kung ano ang himuon sa inda. ⁴³ Pero bukon tyad inà sa indo. Kay kung sin-o sa indo ang gusto nga maging pinakaimportante, dapat maging kabulig nindo. ⁴⁴ Kag kung sin-o sa indo ang gusto nga maging pinunò, dapat maging ulipon ng tanan. ⁴⁵ Kay bisan pa ngani ako nga Ungà ng Tawo wayà nagkari diri sa kalibutan agud serbisyuhan, kundì magserbisyo kag magtao ng akon kabuhì agud matubos ang tanan nga mga tawo.”

Ging-ayo ni Hesus ang Buta nga si Bartimeo

Mat. 20:29-34; Luc. 18:35-43

⁴⁶ Nag-abot sina Hesus sa Jerico kag nang nagapaluwas na siya sa banwa kaibahan ng iya mga disipulo kag ng madamò nga mga tawo, may isa ka buta didto nga si Bartimeo, ungà ni Timeo nga

^y10:35 Santiago: Jacobos sa Griego.

nagapungkò kag nagapalimos sa alihid ng karsada. ⁴⁷ Pagkabatì niya nga nagaagi si Hesus nga taga-Nazaret, nagsinggit siya, “Hesus, lahì ni David nga hari, kaluy-i ako!”

⁴⁸ Madamò nga mga tawo ang nagsabyaw sa iya nga maghipos. Pero gingtuduhan pa gid nganì niya ang pagsinggit, “Lahì ni David, kaluy-i ako!”

⁴⁹ Nagduyog si Hesus kag naghambay, “Day-a nindo siya diri sa akon.”

Nganì gingtawag ninda ang buta, kag naghambay sinda, “Magkalipay ka, tindog kay ginapatawag ka ni Hesus.”

⁵⁰ Gingpilak niya ang iya barò nga pang-ibabaw, naglukso kag nagkadto siya kay Hesus.

⁵¹ Nagpangutana si Hesus sa iya, “Ano ang gusto mo nga himuon ko para sa imo?”

Nagsabat ang buta, “Maistro, gusto ko nga makakità liwat.”

⁵² Tapos gingsilingan siya ni Hesus, “Panaw na; ang imo pagtuo ang nag-ayo^z sa imo.”

Adto nga daan nakakità siya kag nagnunot kay Hesus sa karsada.

Ang Malipayon nga Pagsuyod ni Hesus sa Jerusalem

Mat. 21:1-11; Luc. 19:28-40; Jua. 12:12-19

11 ¹ Nang malapit na sina Hesus sa Jerusalem kag nag-abot sa mga baryo ng Betfage kag Betania nga sakop ng Bakuyod nga may tanom nga mga Olibo, gingpauna ni Hesus ang iya duha nga disipulo ² kag gingbilinan, “Mag-una kamo didto sa suyod ng baryo. Pagsuyod nindo, may makità nga daan kamo ning batà nga asno nga nakahigot. Wayà pa gid ini masakyi. Baskara nindo ang higot kag day-on diri. ³ Kung may magpangutana sa indo, ‘Basi ginahimò nindo inà?’ hambayon nindo, ‘Kahinangyan ini ng Ginoo pagkatapos iulì da ini nga daan.’ ”

⁴ Nganì nagpanaw sinda kag pag-abot ninda didto sa baryo nakità ninda ang batà nga asno sa alihid ng dayan nga nakahigot sa pwertahan ng isa ka bayay. Nganì gingbaskad ninda ang higot. ⁵ Mintras ginabaskad ninda may mga nagatindog didto nga nagpangutana sa inda, “Hoy, ano ang indo ginahimò dirà? Basi ginabaskad nindo ang higot ng asno?”

^z10:52 Nag-ayo: ang gusto hambayon ng ini nga hambay sa Griego puydi nga ‘naluwas’ o ‘nag-ayo’.

⁶ Gingsabat ninda ang mga tawo sunò sa gingbilin ni Hesus sa inda. Ngani gingpabay-an sinda ng mga tawo. ⁷ Pagkatapos adto gingdaya ng duha nga disipulo ang batà nga asno kay Hesus. Pag-abot didto, ginghapinan ninda ini ng inda mga barò nga pang-ibabaw kag gingsakyan ni Hesus pakadto sa Jerusalem. ⁸ Madamò nga mga tawo ang nagbuskad ng inda mga barò nga pang-ibabaw sa karsada, kag ang iban nagbutang ning mga sanga nga may dahon nga inda ging-utod halin sa bakuyod. ⁹ Ang nagauna kay Hesus kag ang nagasunod hay nagasinggit, “Hosanna!^a Ginapakamaayo ng Ginoo ang iya gingsugò! ¹⁰ Ginapakamaayo ng Dios ang paabuton nga gingharian ng lahi ni David nga aton kalulo-lulohan! Hosanna sa pinakamataas gid sa tanan!”

¹¹ Pag-abot ni Hesus sa Jerusalem, nagsuyod siya sa templo. Nagpanglikità siya sa tanan nga bagay didto sa suyod. Pagkatapos, tungod madali na lang magtunod ang adlaw, nagluwas siya kag nagkadto sa Betania kaibahan ang dose nga apostol.

Gingsumpà ni Hesus ang Kahoy nga Igos

Mat. 21:18-19

¹² Pagkaaga, paghalin ninda sa Betania pabalik pa-Jerusalem, nagutom si Hesus. ¹³ Nakakità siya sa malayò ning kahoy nga igos nga malabog ang dahon. Ngani gingpalapitan niya kung may bunga. Pero wayà siya ning may nakità nga bunga kundì puro lang dahon kay bukon pa tyempo nga tigbubunga. ¹⁴ Naghambay si Hesus sa igos, “Tunà niyan wayà na ning tawo nga makakaon ng imo bunga!” Nabatian ng iya mga disipulo ang iya ginghambay.

Gingpalayas ang mga Miyugbaligyà sa Templo

Mat. 21:12-17; Luc. 19:45-48; Jua. 2:13-22

¹⁵ Pag-abot ninda sa Jerusalem, nagsuyod si Hesus sa templo. Gingpalayas niya didto ang mga tawo nga nagapangbaligyà kag nagapamakay sa suyod ng templo. Gingpangbaliskad niya ang mga lamisa ng mga miyugbaylo ning kuwarta kag ang mga pungkuan ng mga miyugbaligyà ng mga salampati nga inughalad. ¹⁶ Indi siya magtugot nga mag-agi sinda nga may daya nga mga inugbaligyà sa suyod ng templo. ¹⁷ Kag gingtudluan niya sinda. Hambay niya, “Dì ba nakasulat sa Kasulatan, ‘Tawagon ang akon bayay nga

^a11:9 Sa Griego ang gusto hambayon ng Hosanna, ‘dayawon ang Dios’, pero sa literal, ‘luwasa kami niyan.’

pangamuyuan para sa tanan nga nasyon'? Pero kamo! Ginghamò nindo nga panaguan ng mga tulisan.”

¹⁸ Nabatian ng mga pinunò nga parì kag ng mga manunudlò ng Kasuguan adtong ginghamò ni Hesus. Nganì nagpangità sinda ning paagi agud patyon siya. Pero ginadlukan sinda sa iya kay natingaya gid ang mga tawo sa iya mga ginapanudlò.

¹⁹ Nang manayumsom na, nagluwas si Hesus kag ang iya mga disipulo sa syudad.

Ang Leksyon parti sa Kahoy nga Igos

Mat. 21:20-22

²⁰ Pagkaaga, nang pabalik na sinda pa-Jerusalem, didto da sinda nag-agi sa karsada nga inda ging-agihan dati kag nakità ninda ang kahoy nga igos nga nalayà kag patay na. ²¹ Nadumduman ni Pedro ang natabò, nganì naghambay siya kay Hesus, “Maistro, sirua ang kahoy nga igos nga imo gingsumpà! Layà na!”

²² Nagsabat si Hesus sa inda, “Magtuo kamo sa Dios! ²³ Sa matuod lang, ginahambay ko sa indo nga ang abir sin-o nga maghambay sa ini nga bukid, ‘Maghalin ka kag maglukso sa dagat’, kag kung wayà siya nagapangduha-duha kundì nagatuo nga ini matabò, matuman inà sunò sa iya ginghambay. ²⁴ Nganì ginahambay ko sa indo nga abir ano ang indo pangayuon sa Dios sa pangamuyò, magtuo kamo nga nabaton na nindo, kag mabaton gid ini nindo. ²⁵ Kag kung nagapangamuyò kamo, patawara anay nindo ang mga nakahimò ning salà sa indo, agud ang indo mga salà patawaron da ng indo Amay sa langit.” ²⁶ [Wayà sa Romblomanon nga Bibliya]^b

Ang Pangutana parti sa Awturidad ni Hesus

Mat. 21:23-27; Luc. 20:1-8

²⁷ Nag-abot liwat sina Hesus sa Jerusalem. Mintras nagapanaw siya sa templo, nagpalapit sa iya ang mga pinunò nga parì, mga manunudlò ng Kasuguan kag mga miyugdumaya ng mga Judio.

²⁸ Nagpangutana sinda kay Hesus, “Ano ba ang imo otoridad sa paghimò ng mga bagay nga imo ginahimò diri sa templo? Kag sin-o ang nagtao sa imo ning otoridad para himuon ini?”

^b11:26 Sa iban nga mga kopya ng Griego gingdugang ang bersikulo 26: Kay kung wayà kamo nagapatawad sa iban, indì da kamo patawaron ng indo Amay sa kalangitan.

²⁹ Nagsabat si Hesus sa inda, “May ipangutana da ako sa indo. Sabata anay nindo ako, pagkatapos sabaton ko da kamo kung anong akon otoridad para himuon ini nga mga bagay. ³⁰ Kay sin-o ba naghaling ang otoridad ni Juan sa pagbawtismo, sa Dios ba o sa tawo? Sabata nindo ako!”

³¹ Nagdiniskusyon sinda kung ano ang inda isabat, “Kung maghambay kita, ‘Halin sa Dios’, mahambay siya, ‘Basi wayà kamo nagpati kay Juan?’ ³² Pero kung maghambay kita, ‘Halin sa tawo’, mahangit sa aton ang mga tawo.” (Nahadlok sinda sa mga tawo kay nagapati sinda nga si Juan hay matuod nga miyugbalità ng mensahi ng Dios.) ³³ Ngani nagsabat sinda kay Hesus, “Wayà kami makasayod.”

Kag naghambay si Hesus sa inda, “Indi ko da kamo pagbalitaan kung kay sin-o otoridad ginahimò ko ini nga mga bagay.”

Ang Parabola parti sa mga Bantay

Mat. 21:33-46; Luc. 20:9-19

12 ¹ Pagkatapos naghambay si Hesus sa inda paagi sa mga parabola, “May isa ka tawo nga nagpatanom ning ubas sa iya dutà. Gingpakurayan niya ini, kag nagpahimò siya ning buhò sa mabahoy nga bato para pugaan ning bunga ng ubas. Nagpaugdok da siya ning isa ka lantawan. Pagkatapos, gingsuhuyan niya ang mga bantay kag nagkadto siya sa malayò nga lugar. ² Nang tyempo na ng pagpamupò ning ubas, gingsugò niya ang isa ka ulipon para magbuoy ng iya parti sa mga bantay. ³ Pero pag-abot niya didto, gingdakop ninda siya kag gingbunay kag gingpabalik nga wayà gid ning daya. ⁴ Gingsugò naman ng tag-iya ang isa pa nga ulipon, pero ginglampusan ninda siya sa uyo kag gingpakahuy-an. ⁵ Nagsugò pa gid siya ning isa pa nga ulipon kag inda ini gingpatay. Madamò pa gid ang gingsugò ng tag-iya. Ang iban gingbunay ninda kag ang iban gingpatay. ⁶ Sa katapusan, wayà na siya ning ulipon nga masugò. Ngani gingsugò niya ang iya pinalanggà nga ungà kay nagahunàhunà siya, ‘Tahuron ninda ang akon ungà.’ ⁷ Pero pagkakità ng mga bantay sa iya ungà, naghambay sinda sa isa kag isa, ‘Yari na ang manunubli. Kari patyon ta agud maging aton ang iya panublion.’ ⁸ Ngani gingdakop ninda siya kag gingpatay. Gingpilak ninda ang iya lawas sa luwas ng tanuman ng ubas.

⁹ “Ano baya ang himuon ng tag-iya ng tanuman? Sigurado gid nga kadtuoan niya ang mga bantay kag pamatyon. Kag pabantayan niya

sa iban ang iya tanuman.”¹⁰ Naghambay pa si Hesus, “Wayà ba nindo ini mabasahi nga nakasulat sa Kasulatan,

‘Ang bato nga gingpilak ng mga nagapatindog ng bayay, imaw gid ang naging pinakaimportante nga bato;

¹¹ ang Ginoo ang naghimò ini, kag makatitingaya ini sa aton^{c?}”

¹² Nasayuran ng miyugdumaya ng mga Judio nga sinda gid ang ginapatamaan ng adto nga parabola. Ngani gusto ninda nga dakupon si Hesus, pero nahadlok sinda sa mga tawo. Ngani gingpabay-an na lang ninda siya kag nagpanaw sinda.

Ang Pangutana parti sa Pagbayad ng mga Buhis

Mat. 22:15-22; Luc. 20:20-26

¹³ Gingsugò ninda ang pila ka mga Pariseo^d kag pila ka mga miyembro ng grupo ni Herodes agud maakusar ninda si Hesus paagi sa iya paghambay. ¹⁴ Ngani nagkadto sinda kay Hesus kag nagpangutana, “Maistro, nasayuran namon nga matuod ang imo ginahambay. Kay wayà ka nagapadaya-daya sa mga tawo abir sin-o pa sinda, kundì kung ano ang kamatuuran parti sa kabubut-on ng Dios sa mga tawo imaw gid ang imo ginatudlò. Ano baya sa imo, ginatugutan ba ng Kasuguan nga kita nga mga Judio hay magbayad ning mga buhis sa Emperador ng Roma? Dapat ba kita magbayad o indi?”

¹⁵ Pero nasayuran na ni Hesus nga may malain sinda nga intensyon, ngani naghambay siya sa inda, “Basi baya ginatilawan nindo ako nga dakupon paagi sa ini nga pangutana? Day-a sa akon ang kuwarta kay siruon ko.”

¹⁶ Ngani gingday-an siya ning isa ka bilog. Tapos nagpangutana siya sa inda, “Kay sin-o ini hitsura kag pangayan?”

Nagsabat sinda, “Sa Emperador.”

¹⁷ Naghambay si Hesus sa inda, “Kung imaw, itao nindo sa Emperador ang sa Emperador, kag sa Dios ang sa Dios.”

Kag natingaya gid sinda sa iya.

^c12:11 Basaha sa Salmo 118:22-23.

^d12:13 Ang Pariseo hay pinunò ng relihiyon ng mga Judio nga matutom sa Kasuguan.

Ang Pangutana parti sa Pagkabuhì Liwat

Mat. 22:23-33; Luc. 20:27-40

¹⁸ Pagkatapos may mga miyembro sa grupo ng mga Judio nga maimpluwensiya^e ang nagpalapit kay Hesus. Ini nga mga tawo hay wayà nagapati nga may pagkabuhì liwat. ¹⁹ Nagpangutana sinda, “Maistro, nagsulat si Moises sa aton nga kung mamatay ang lyaki kag buhì ang iya asawa nga wayà makaongà, dapat ang iya manghod ang mag-asawa sa bayaw agud makaongà siya para sa iya maguyang nga namatay. ²⁰ Halimbawà, igwa ning pito nga magmanghod nga lyaki. Ang kamaguyangan nag-asawa, kag namatay nga wayà ning ungà. ²¹ Nganì ging-asawa ang bayaw ng masunod nga manghod. Pero namatay da siya nga wayà ning ungà. Tapos ging-asawa naman ang bayaw ng ikatuyo kag imaw da ang natabò, ²² hasta sa ikapito. Namatay sinda tanan nga wayà gid makaongà. Sa katapusan ang babayi namatay da. ²³ Niyan, kung mag-abot na ang pagkabuhì liwat, kay sin-o gid siya asawa; kay sinda nga pito hay naasawa niya?”

²⁴ Nagsabat si Hesus sa inda, “Salà gid kamo kay wayà kamo nakaintindi ng mga nakasulat sa Kasulatan kag ng gahom ng Dios. ²⁵ Kay pag mabuhì liwat ang mga patay, indì na mag-asawa ang lyaki kag imaw da ang babayi kay pareho na sinda ng mga anghel sa kalangitan. ²⁶ Kung parti sa mga patay nga mabuhì liwat, wayà ba nindo nabasa ang gingsulat ni Moises parti sa nagadayab nga kahoy nga mababà: naghambay ang Dios kay Moises, ‘Ako ang Dios ni Abraham, ang Dios ni Isaac, kag ang Dios ni Jacob?’^f ²⁷ Ang Dios bukun Dios ng mga patay, kundì Dios ng mga buhì. Nganì salà gid kamo.”

Ang Pinakaimportante nga Sugò

Mat. 22:34-40; Luc. 10:25-28

²⁸ May isa ka manunudlò ng Kasuguan didto nga nakabati ng inda diskusyon. Nabatian niya nga maayo ang sabat ni Hesus. Nganì nagpalapit siya kag nagpangutana, “Ano gid baya ang pinakaimportante nga ginasugò ng Dios?”

²⁹ Nagsabat si Hesus, “Ang pinakaimportante nga ginasugò hay imaw ini: ‘Pamatì kamo, mga Israelita! Ang Ginoo nga aton Dios imaw lang ang Ginoo. ³⁰ Nganì higugmaon nindo ang Ginoo nga indo

^e12:18 Sa Griego hay Saduseo.

^f12:26 Basaha sa Exodo 3:6.

Dios sa bilog nindo nga tagipusuon, sa bilog nindo nga kabubut-on, sa tanan nindo nga hunàhunà kag sa tanan nindo nga kusog.’^g ³¹ Ang ikaduha nga pinakaimportante nga ginasugò hay imaw naman ini: ‘Higugmaon nindo ang indo isigkatawo pareho ng paghigugmà nindo sa indo kaugalingon.’^h Wayà na ning ginasugò nga mas importante pa diri sa duha.”

³² Naghambay ang manunudlò ng Kasuguan sa iya, “Tamà ka, maistro! Matuod ang imo ginghambay nga may isa lang nga Dios kag wayà na ning iban pa. ³³ Kag higugmaon mo ang Dios sa bilog nga tagipusuon, sa tanan nga pang-intindi, kag sa tanan nga kusog; kag higugmaon mo ang isigkatawo pareho ng paghigugmà mo sa imo kaugalingon. Ining duha hay mas importante sa tanan nga halad nga ginasunog kag sa iban pa nga mga sakripisyo.”

³⁴ Pagkabatì ni Hesus nga tamà ang iya sabat, naghambay siya sa iya, “Malapit ka na sa pagharì ng Dios.”

Pagkatapos adto wayà na gid ning may nangahas nga magpangutana kay Hesus.

Ang Pangutana parti sa Kristo

Mat. 22:41-46; Luc. 20:41-44

³⁵ Nang nagapanudlò si Hesus sa templo, nagpangutana siya, “Basi nagahambay ang mga manunudlò ng Kasuguan nga ang Kristo hay sa lahi lang ni David? ³⁶ Si David mismo naghambay paagi sa Espiritu Santo,

‘Naghambay ang GINOOⁱ
 nga akon Dios sa akon Ginoo,^j
 Pungkò diri hampig sa akon tuo
 hasta nga maperdi ko kag pakahuy-an
 ang imo mga kaaway para sa imo.’

^g12:30 Basaha sa Deuteronomio 6:4-5.

^h12:31 Basaha sa Levitico 19:18.

ⁱ12:36a Sa Hebreo: YHWH, pangayan ng Makagagahom nga Dios.

^j12:36b Akon Ginoo: si Kristo nga ging-akò ni David nga iya Ginoo.

³⁷ Kung gingtawag siya ni David nga iya Ginoo, pauno baya nga siya hay sa lahi lang ni David?”^k

Nagpaandam si Hesus Kuntra sa mga Manunudlò ng Kasuguan

Mat. 23:1-36; Luc. 20:45-47

Naluyag magpamati kay Hesus ang madamò gid nga mga tawo. ³⁸ Sa iya mga pagpanudlò naghambay siya, “Mag-andam kamo sa mga manunudlò ng Kasuguan nga gusto maglibot-libot nga nagabarò ning maayo. Gusto ninda nga tahuron kag abi-abihon sinda sa mga lugar nga bakyanan kag baligyaan. ³⁹ Sa mga sinagoga^l o sa mga pista, ginapili gid ninda ang mga pungkuan nga para sa mga kilaya. ⁴⁰ Ginaubos ninda buoy ang mga kagamitan ng mga babayi nga bayo kag ginatabon-tabunan lang ninda ang inda malain nga ginahimò paagi sa mahabà nga mga pagpangamuyò. Ini nga mga tawo hay magabaton ng mas dakò nga parusa.”

Ang Halad ng Babayi nga Bayo

Luc. 21:1-4

⁴¹ Nagpungkò si Hesus sa atubangan ng ginabutangan ning kuwarta didto sa templo kag ging-obsorbahan niya ang mga tawo nga nagabutang ng inda mga kuwarta. Madamò nga mga manggaranon ang nagabutang ning dakò nga mga kantidad. ⁴² May nagpalapit nga pobre nga babayi nga bayo kag nagbutang ning duha nga sinsilyo. ⁴³ Gingtawag ni Hesus ang iya mga disipulo kag naghambay sa inda, “Sa matuod lang, mas madakò ang gingbutang ng ini nga pobre nga bayo kaysa tanan nga nagtao. ⁴⁴ Kay sinda madamò ang kuwarta kag ang inda gingtao hay ang buknon na ninda kahinangyan. Pero ang bayo, bisan pobre siya, gingtao niya ang tanan nga iya ginasaligan nga pangabuhian.”

^k12:37 Ang rason kung basì nagpangutana si Hesus sa mga manunudlò ng Kasuguan sa bersikulo 35 hay para paisipon pa gid sinda ning maayo parti sa kung ano gid ang matuod nga relasyon ni Kristo kag ni David. Kay kung ang inda isip si Kristo hay halin lang sa lahi ni David, buknon ini kumplito kay sunò sa nakasulat sa Kasulatan sa bersiluko 36 nga abir si David hay nag-akò nga si Kristo hay iya da Ginoo.

^l12:39 Ang sinagoga hay lugar nga ginatipunan ng mga Judio.

Naghambay si Hesus parti sa Paggubà ng Templo

Mat. 24:1-2; Luc. 21:5-6

13¹ Nang nagapaluwas na si Hesus sa templo, ang isa niya nga disipulo naghambay, “Maistro, tan-awa ang kaayo-ayo nga templo nga himò sa kamahay-mahay nga mga bato.”

² Naghambay si Hesus sa iya, “Nakità mo ba inà nga mabahoy nga templo nga himò sa madagkò nga mga bato? Inà nga mga bato hay pangtumbahon sa paabuton kag wayà gid ning may mabilin nga nagapamagtumbaw.”

Ang mga Kagulo kag mga Subra nga Pagpasakit tungod sa Pagtuo

Mat. 24:3-14; Luc. 21:7-19

³ Nang nagapungkò si Hesus paatubang sa templo didto sa Bakuyod nga may tanom nga mga Olibo, nagpalapit sina Pedro, Santiago^m, Juan kag Andres kag nagpangutana sa iya nang sinda na lang.

⁴ Hambay ninda, “Balitai kami kung san-o matabò ang mga bagay nga imo ginghambay. Kag ano baya ang tandà kung san-o nga daan ini tanan matabò?”

⁵ Ngani naghambay si Hesus sa inda, “Magbantay kamo nga wayà ning may makapatayang sa indo. ⁶ Kay madamò ang magaabot kag magahambay ang kada isa sa inda, ‘Ako imaw ang Kristo’, kag madamò ang inda mapatayang. ⁷ Kung makabatì kamo ng mga gira nga malapit sa indo kag makasayod kamo nga sa iban nga nasyon nagagira da, ayaw kamo mahadlok. Dapat gid ini tanan matabò, pero bukon pa ini ang katapusan. ⁸ Magainaway ang mga nasyon kag magainaway ang mga gingharian. May matabò nga mga linog sa iba-iba nga mga lugar kag may magaabot nga mga kagutom. Ini nga mga bagay hay daw pareho ng una nga kasakit nga nababatyagan nang maungà.

⁹ “Magbantay kamo, kay pangdakupon kamo kag itugyan sa kurti ng mga Judio. Latiguhon kamo sa mga sinagogaⁿ. Magaatubang kamo sa mga gobernador kag sa mga hari tungod sa indo pagtuman sa akon. Kag didto mabalitaan nindo sinda parti sa akon. ¹⁰ Dapat iwali ang Maayo nga Balità sa tanan nga nasyon, bago mag-abot ang katapusan. ¹¹ Kung pangdakupon kamo kag itugyan sa kurti, ayaw kamo magkabayaka kung ano ang indo isabat, kay sa oras nga

^m13:3 Sa Griego hay Jacobos.

ⁿ13:9 Ang sinagoga hay lugar nga ginatipunan ng mga Judio.

kahinangyan kamo maghambay, hambayon lang nindo ang ginatao sa indo ng Espiritu Santo. Kay bukon kamo ang magahambay kundì ang Espiritu Santo paagi sa indo. ¹² Sa inà nga mga adlaw, may mga tawo nga magpapatay ng inda mga maguyang kag mga manghod. May mga tatay nga magpapatay ng inda mga ungà. Kag may mga ungà nga magabatò sa inda mga ginikanan kag ipapatay ninda. ¹³ Mahahangit sa indo ang tanan kay kamo hay akon mga tagasunod. Pero ang nagatiis sa pagtuman sa akon hasta sa katapusan imaw lang ang maluwas.

Ang Kalain-lain nga Imahen

Mat. 24:15-28; Luc. 21:20-24

¹⁴ “Kung makità na nindo ang kalain-lain nga imahen^o nga yarà sa templo ng mga Judio nga indì niya dapat tindugan, (kamo nga nagabasa, intindihon gid nindo kung ano ang gusto hambayon ini), ang mga yarà sa Judea dapat magkadto nga daan sa kabukiran. ¹⁵ Ang tawo nga matabuan nga yarà sa luwas ng iya bayay indì na dapat magsuyod para magbuoy ning abir ano. ¹⁶ Ang matabuan nga yarà sa iya uma indì na dapat magbalik para magbuoy ning iya barò. ¹⁷ Makaluluoy ang mga naganabdos kag ang mga nagapasuso sa adto nga mga adlaw kay mahugaan gid sinda sa pagpanaw nga daan. ¹⁸ Magpangamuyò kamo nga indì ini matabò sa tiglalalmig. ¹⁹ Kay sa adto nga mga adlaw magaabot ang kahugaan nga wayà pa gid natabò halin sa pagtunà nang ginghimò ng Dios ang kalibutan hasta sa niyan, kag wayà pa ning may matabò nga pareho adto abir san-o. ²⁰ Kung wayà patag-ura ng Ginoo ang mga adlaw nga magaabot, indì gid maluwas ang mga tawo. Pero tungod sa kaluoy niya sa iya mga gingpili, patag-uron niya adto nga mga adlaw. ²¹ “Kung may maghambay sa indo, ‘Yari na ang Kristo’ o ‘Yadto siya’, ayaw kamo magpati. ²² Kay magaabot ang bukon matuod nga mga kristo kag ang bukon matuod nga mga miyugbalità ng mensahi ng Dios. Magahimò sinda ning mga milagro kag makatitingaya nga mga bagay para patayangon kung puydi abir pa ang mga gingpili ng Dios. ²³ Ngani magbantay kamo! Bago pa matabò ini nga mga bagay, ginahambay ko na ini nga daan sa indo.

^o13:14 Basaha sa Daniel 11:31.

Ang Pagkari Liwat ni Hesus

Mat. 24:29-31; Luc. 21:25-28

²⁴ “Pagkatapos ng mga kahugaan sa adto nga mga adlaw, ang adlaw magaduyom, ang bulan indì na magahayag, ²⁵ kag ang mga bituon sa langit magakahuyog. Ang mga bagay^p sa kalangitan pagahubugon. ²⁶ Tapos makità ng mga tawo ako nga Ungà ng Tawo, nga nagasakay sa mga panganod, nga nagaabot sa kalibutan, nga may madakò nga gahom kag himayà. ²⁷ Suguon ko ang akon mga anghel agud tipunon ang akon mga gingpilì halin sa tanan nga lugar ng kalibutan.

Ang Leksyon parti sa Kahoy nga Igos

Mat. 24:32-35; Luc. 21:29-33

²⁸ “Magtu-on kamo ng leksyon parti sa kahoy nga igos. Kung ang iya mga sanga nagasalingsing kag nagausbod na, sayod na nindo nga tinguyan^q. ²⁹ Imaw da, kung makità nindo nga nagakatabò na ini nga mga bagay nga akon ginabalità sa indo, sayod nindo nga madalì na lang ako mag-abot. ³⁰ Sa matuod lang, magakatabò ini tanan bago mamatay ang mga tawo sa ini nga tyempo. ³¹ Maduduyà ang langit kag ang kalibutan, pero ang akon mga hambay hay magapadayon gid.

Wayà ning may Nakakasayod sa Pag-abot ng Adlaw

Mat. 24:36-44

³² “Kung parti sa adto nga adlaw o sa oras, wayà gid ning may nakakasayod abir ang mga anghel sa langit o ako nga Ungà ng Dios, kundì ang Amay lang gid sa langit. ³³ Ngani mag-alisto kamo kag magbantay, kay wayà kamo makasayod kung san-o maabot adto nga adlaw. ³⁴ Pareho da ini sa tawo nga nagkadto sa malayò nga lugar. Paghalin niya sa iya bayay, gingtao niya sa iya mga ulipon ang otoridad, kag kada isa sa inda hay may trabaho. Kag gingsugò niya ang bantay sa pwertahan nga magbantay. ³⁵ Ngani magbantay kamo kay wayà kamo makasayod kung san-o mabalik ang tag-iya ng bayay; puydi sa manayumsom, sa hanagob, sa aga-aga, o sa pagsubat ng adlaw. ³⁶ Basì kung gulpi lang ang iya pag-abot kag maabutan

^p13:25 Bagay: sa literal, gahom.

^q13:28 Sa Israel hay kuwarisma.

niya kamo nga nagakatuyog. ³⁷ Ang ginahambay ko sa indo hay ginahambay ko da sa tanan: Magbantay kamo!”

Ang Plano Kuntra kay Hesus

Mat. 26:1-5; Luc. 22:1-2; Jua. 11:45-53

14 ¹ Duha na lang ka adlaw bago mag-abot ang Pista ng Pagligad ng Anghel^r kag Pista ng Tinapay nga wayà ning Pangpahabok. Ang mga pinunò nga parì kag ang mga manunudlò ng Kasuguan hay may plano nga patyon si Hesus. Ngani nagapangità sinda ning paagi kung pauno ninda madakop si Hesus nga pasekrito. ² Naghambay sinda, “Indì lang naton itamà sa pista kay basì kung magkagulo ang mga tawo.”

Gingbubuan ning Pahumot si Hesus ng Babayi

Mat. 26:6-13; Jua. 12:1-8

³ Nang yadto sina Hesus sa Betania, mintras nagakaon siya sa bayay ni Simon nga kitungon dati, may isa ka babayi nga nag-abot. May daya siya ning maisot nga tibod, punò ning kamahay kag maayo nga klasi nga pahumot. Ini nga pahumot hay halin sa mahumot nga tanom nga ginatawag ‘nardo’. Pagpalapit niya kay Hesus, ging-utod niya ang liog ng tibod kag gingbubuan niya ning pahumot ang uyo ni Hesus. ⁴ May mga tawo didto nga nahangit kag naghambay, “Taya! Basì baya ginauyakan lang niya ang pahumot? ⁵ Puydi kuntà inà maibaligyà sa kantidad nga bali isa ka tuig nga suweldo^s kag itao sa mga pobre.” Kag ginghambayan ninda ning masakit ang babayi.

⁶ Pero naghambay si Hesus sa inda, “Basì ginagulo nindo siya? Pabay-i lang nindo siya. Maayo gid ang iya ginghimò sa akon! ⁷ Ang mga pobre hay permi nindo kaibahan kag puydi kamo makabulig sa inda abir san-o nga gusto nindo, pero ako hay bukon nindo permi kaibahan. ⁸ Ini nga babayi naghimò ng iya kaya para sa akon. Gingbubuan niya ning pahumot ang akon lawas sa pagpreparar ng akon lubong. ⁹ Sa matuod lang, abir diin iwali ang Maayo nga Balità sa bilog nga kalibutan, ang iya ginghimò sa akon hay ibalità da agud madumduman siya.”

^r14:1 Ang Pagligad ng Anghel hay pista ng mga Judio agud dumdumon ang paghilway ng Dios sa inda pagkaulipon sa Egipto. Basaha sa Exodo 12:21-23.

^s14:5 Sa Griego: tuyo ka gatos nga denaryo.

Ang Plano nga Pagtraidor ni Judas kay Hesus

Mat. 26:14-16; Luc. 22:3-6

¹⁰ Pagkatapos si Judas Iskariote, nga isa sa dose nga apostol, hay nagkadto sa mga pinunò nga parì agud planuhon kung pauno itugyan sa inda si Hesus. ¹¹ Pagkabatì ini ninda, nalipay gid sinda kag nagpangakò nga taw-an siya ning kuwarta. Ngani tunà adto, nagapangità siya ning paagi kung pauno niya itugyan si Hesus sa inda.

Ang Ihapon nina Hesus sa Pista ng Pagligad ng Anghel

Mat. 26:17-25; Luc. 22:7-14, 21-23; Jua. 13:21-30

¹² Nag-abot ang una nga adlaw ng Pista ng Tinapay nga wayà ning Pangpahabok. Imaw ini ang adlaw nga ginapatay ang karnero para sa Pista ng Pagligad ng Anghel. Ngani nagpangutana ang mga disipulo ni Hesus sa iya, “Sa diin ang gusto mo magpreparar ning ihapon para sa Pista ng Pagligad ng Anghel?”

¹³ Gingsugò niya ang iya duha nga disipulo. Hambay niya, “Kadto kamo didto sa syudad ng Jerusalem. Pag-abot nindo didto, may masumpong kamo nga tawo nga nagadaya ning maisot nga bangà nga may tubì. Sunòd kamo ¹⁴ sa bayay nga iya suyuran kag magpangutana kamo sa tag-iya ng bayay, ‘Nagapapangutana ang maistro kung diin ang kuwarta nga iya kaunan kaibahan ng iya mga disipulo para magkaon sa Pista ng Pagligad ng Anghel.’ ¹⁵ Ipakità niya sa indo ang malapad nga kuwarta sa ibabaw nga kumplito ning mga gamit kag preparado na. Didto kamo magpreparar ng aton ihapon.”

¹⁶ Nagpanaw ang duha nga disipulo kag pag-abot ninda sa syudad, nakità ninda ang tanan sunò sa ginhambay ni Hesus sa inda. Kag didto ninda gingpreparar ang ihapon para sa Pista ng Pagligad ng Anghel.

¹⁷ Nang manayumsom na, nag-abot si Hesus kag ang dose nga apostol sa bayay. ¹⁸ Mintras nagakaon sinda, naghambay si Hesus, “Sa matuod lang, isa sa indo nga kaibahan ko diri sa pagkaon ang magatraidor sa akon.”

¹⁹ Pagkabatì ninda, nalisod gid sinda kag kada isa sa inda nagpangutana sa iya, “Bukon ako, dì ba?”

²⁰ Naghambay si Hesus sa inda, “Isa sa indo sa dose, nga magasawsaw ning tinapay sa hambawan kaibahan ko ang

magatraidor sa akon. ²¹ Ako nga Ungà ng Tawo hay pagapatyon sunò sa gingsulat, pero makaluluoy gid ang tawo nga magatraidor sa akon. Maayo pa sa iya nga wayà natawo.”

Ang Ulihi nga Ihapon ng Ginoo

Mat. 26:26-30; Luc. 22:15-20; I Kor. 11:23-25

²² Mintras nagakaon sinda, nagbuoy si Hesus ning tinapay. Gingpasalamatan niya ang Dios, kag gingpangbuak-buak ang tinapay. Pagkatapos gingtao niya sa iya mga disipulo kag naghambay, “Kaon kamo, imaw ini ang akon lawas.”

²³ Kag nagbuoy siya ning tasa, nagpasalamat sa Dios kag gingtao sa inda. Kag sinda tanan hay nag-inom. ²⁴ Naghambay si Hesus, “Ini ang akon dugò nga mabubò para sa kasugtanan agud mapatawad ang madamò nga mga tawo. ²⁵ Sa matuod lang, indì na ako mag-inom liwat ini nga ilimnanon nga halin sa ubas hasta sa adlaw nga magainom ako ning bag-o nga klasi ng ilimnanon sa paghari ng Dios sa mga tawo.”

²⁶ Pagkatapos nagkanta sinda ning pagdayaw sa Dios kag nagkadto sa Bakuyod nga may tanom nga mga Olibo.

Gingpropisiya ni Hesus nga Indì Siya Pagkilay-on ni Pedro

Mat. 26:31-35; Luc. 22:31-34; Jua. 13:36-38

²⁷ Naghambay si Hesus sa inda, “Bayaan ako nindo tanan, kay nakasulat sa Kasulatan, ‘Patyon ko ang miyugbantay kag magapananayang ang mga karnero.’ ²⁸ Pero pagkatapos nga mabuhì ako liwat, mauna ako sa indo didto sa Galilea.”

²⁹ Naghambay si Pedro kay Hesus, “Abir sinda tanan bayaan ka, ako indì gid!”

³⁰ Naghambay si Hesus sa iya, “Sa matuod lang, niyan sa gab-i bago magtuktuyaok ang suyog ning pangaduha, indì mo ako pagkilay-on ning tuyo ka beses.”

³¹ Pero nagpilit pa gid si Pedro nga naghambay, “Indì gid ako maghambay nga wayà ta ikaw makilaya, abir patyon pa ninda ako kaibahan ka.”

Imaw da ang ginghambay ng tanan nga disipulo.

Nagpangamuyò si Hesus sa Getsemani

Mat. 26:36-46; Luc. 22:39-46

³² Pagkatapos nagkadto sinda sa lugar nga ginatawag, ‘Getsemani’. Pag-abot ninda didto, naghambay si Hesus sa iya mga disipulo, “Magpungkò kamo diri mintras nagapangamuyò ako.” ³³ Gingdaya niya sina Pedro, Santiago^t kag Juan sa una-unahan. Dakò gid ang kalisod ni Hesus. ³⁴ Kag naghambay siya sa inda, “Daw mamatay ako kay tudo gid ang akon kalisod. Pabilin kamo diri kag magpamuyaw.”

³⁵ Tapos nagkadto pa gid siya sa unahan, naghapà siya sa dutà kag nagpangamuyò nga kung puydi lang, ipalampas ang oras ng iya kamatayon. ³⁶ Nagpangamuyò siya, “Abba^u Amay, ang tanan nga bagay hay posible sa imo. Nganì buy-a ini nga kahugaan sa akon. Pero bukon ang akon kagustuhan kundì ang imo kagustuhan ang dapat matuman.”

³⁷ Nagbalik siya sa iya tuyo nga disipulo kag naabutan niya sinda nga nagakatuyog. Naghambay siya kay Pedro, “Simon, nagakatuyog ka ba? Indì ka ba makapapuyaw abir isa lang ka oras?” ³⁸ Naghambay pa gid siya sa inda, “Magpamuyaw kamo kag magpangamuyò para indì kamo maperdi ng panulay. Gusto ng indo espiritu nga magtuman ng akon gingbiling sa indo ugaling maluya ang indo lawas.”

³⁹ Nagpanaw liwat si Hesus sa unahan kag nagpangamuyò. Imaw da gihapon ang iya pangamuyò. ⁴⁰ Pagkatapos nagbalik siya liwat sa iya mga disipulo kag naabutan na naman niya sinda nga nagakatuyog kay mabug-at na gid ang inda mga mata. Kag wayà sinda kasayod kung ano ang inda isabat sa iya.

⁴¹ Sa ikatuyo nga pagbalik niya sa inda, naghambay siya, “Nagakatuyog pa ba gihapon kamo kag nagapahuway? Tamà na inà! Nag-abot na ang oras nga ako nga Ungà ng Tawo hay itao sa mga makasal-anan. ⁴² Bangon kamo! Sirua, yarà na ang tawo nga nagtraidor sa akon.”

Ang Pagdakop kay Hesus

Mat. 26:47-56; Luc. 22:47-53; Jua. 18:3-12

⁴³ Mintras nagahambay pa si Hesus, nag-abot si Judas nga isa sa dose nga apostol. Kaibahan niya ang madamò nga mga tawo nga

^t14:33 Sa Griego hay Jacobos.

^u14:36 Abba sa Aramaic, ang gusto hambayon, ‘amay’.

may daya nga mga sundang kag mga pamakang. Gingsugò sinda ng mga pinunò nga parì, mga manunudlò ng Kasuguan kag mga miyugdumaya ng mga Judio. ⁴⁴ Bago sinda nag-abot, gingbilinan na ng nagtraidor nga si Judas ang mga madakop kung ano ang iya isinyas: ‘Ang tawo nga akon haruan imaw ang indo ginapangità. Dakpa kag day-a nindo siya kag bantayan gid ning maayo.’

⁴⁵ Ngani pag-abot ni Judas didto, nagdiritso siya kay Hesus kag naghambay, “Maistro!” Kag gingharuan niya siya. ⁴⁶ Ngani gingdakop ninda si Hesus. ⁴⁷ Pero ang isa sa mga kaibahan ni Hesus hay naggabot ng iya sundang kag ginglabò ang ulipon ng Pinakapunò ng mga parì kag nautod ang iya talinga. ⁴⁸ Naghambay si Hesus sa mga nagdakop, “Basì! Tulisan ba ako nga kahinangyan gid nga magdaya pa kamo ning mga sundang kag mga pamakang sa pagdakop sa akon? ⁴⁹ Adlaw-adlaw yadto ako sa templo nga nagatudlò kag yadto da kamo, pero wayà nindo ako pagdakpa. Pero kahinangyan nga matabò ini agud matuman ang mga nakasulat sa Kasulatan parti sa akon.”

⁵⁰ Kag gingbayaan siya ng tanan niya nga disipulo kag nagdyagan sinda palayò.

⁵¹ May isa ka sultirito didto nga nagsunod kay Hesus nga nagatapis lang ng tela^v. Nadakop kuntà siya ninda, ⁵² ugaling nakahuyagpos siya, ngani nabilin ang tela kag nagdyagan siya nga nakauba.

Si Hesus sa Kurti

Mat. 26:57-68; Luc. 22:54-55, 63-71; Jua. 18:13-14, 19-24

⁵³ Gingdaya ninda si Hesus sa Pinakapunò ng mga parì. Didto nagatipon ang mga pinunò nga parì, ang mga miyugdumaya ng mga Judio, kag ang mga manunudlò ng Kasuguan. ⁵⁴ Si Pedro nagsunod da pero malayo-layò kay Hesus. Nagsuyod siya sa dya-ag ng Pinakapunò ng mga parì kag nagpungkò kaibahan ng mga guwardya malapit sa kalayo agud magpainit-init. ⁵⁵ Ang mga pinunò nga parì kag ang tanan nga miyembro ng kurti ng mga Judio hay nagpangità ning mga ibidinsya kuntra kay Hesus agud ipapatay ninda siya, pero wayà gid sinda ning may nakità. ⁵⁶ Madamò ang nagtistigo ning pinusong kuntra sa iya, pero wayà nagapareho ang inda mga balità.

⁵⁷ May mga tawo pa gid didto nga nagtistigo ning pinusong kuntra kay Hesus. Naghambay sinda, ⁵⁸ “Nabatian namon siya nga naghambay, ‘Gubaon ko ini nga templo nga gingpatindog ng mga

^v14:51 Tela: para pangkubkob sa lawas.

tawo kag sa suyod ng tuyo ka adlaw patindugon ko ang iban nga templo nga bukon mga tawo ang magahimò’.”⁵⁹ Bisan ano ang ginghambay ninda, ang inda mga balità hay wayà nagapareho.

⁶⁰ Nagtindog sa tungà ang Pinakapunò ng mga parì kag nagpangutana kay Hesus, “Wayà ka ba ning mairason sa ini nga mga akusasyon kuntra sa imo?”

⁶¹ Wayà gid nagsabat si Hesus. Nganì gingpangutana siya liwat ng Pinakapunò ng mga parì, “Ikaw ba ang Kristo nga Ungà ng Dios nga ginadayaw ng mga tawo?”

⁶² Nagsabat si Hesus sa iya, “Huo, ako! Kag makità nindo ako nga Ungà ng Tawo, nagapungkò hampig sa tuo ng Makagagahom nga Dios kag makità da nindo ako kaibahan ng mga panganod halin sa langit nga nagaabot diri sa kalibutan.”

⁶³ Pagkabatì adto ng Pinakapunò ng mga parì, ginggisì niya ang iya barò sa kahangit kag naghambay, “Indì na kahinangyan ng mga testigo! ⁶⁴ Nabatian nindo ang iya pag-insulto sa Dios, ano ba ang indo disisyon?”

Kag gingdisisyanan ninda nga angay gid siya patyon.

⁶⁵ Ang iban sa inda nagpilà kay Hesus. Gingtabunan ninda ang iya hitsura kag gingsumbag. Tapos naghambay sinda, “Pintua kung sin-o ang nagsumbag sa imo?” Pagkatapos gingtinampa siya ng mga guwardya.

Wayà Gingkilay-a ni Pedro si Hesus

Mat. 26:69-75; Luc. 22:56-62; Jua. 18:15-18, 25-27

⁶⁶ Nang yadto pa si Pedro sa dya-ag, nag-agi ang isa sa mga ulipon nga babayi ng Pinakapunò ng mga parì. ⁶⁷ Pagkakità niya kay Pedro nga nagapainit-init malapit sa kalayo, gingsirò niya siya ning maayo kag naghambay, “Kaibahan ka da ni Hesus nga taga-Nazaret.”

⁶⁸ Pero wayà siya nag-akò, “Wayà ko masayuri kag maintindihi kung ano ang imo ginahambay.” Tapos nagkadto siya sa pwertahan paluwas.^w

⁶⁹ Didto nakità naman siya ng ulipon nga babayi kag naghambay liwat sa mga tawo didto, “Ini nga tawo hay isa sa mga kaibahan ni Hesus.” ⁷⁰ Pero wayà gihapon nag-akò si Pedro.

Malagat-lagat naghambay ang mga tawo didto kay Pedro, “Sigurado gid nga kaibahan ka niya kay taga-Galilea ka da!”

^w14:68 Sa iban nga mga kopya ng Griego gingdugang: kag nagtuktuyaok ang suyog.

⁷¹ Pero nagsumpà gid si Pedro nga nagahambay, “Abir mamatay pa ako, wayà ko gid nakilaya ang tawo nga indo ginahambay!”

⁷² Adto nga daan nagtuktuyaok ning pangaduha ang suyog kag nadumduman ni Pedro ang ginhambay ni Hesus sa iya, “Bago magtuktuyaok ang suyog ning pangaduha, indì mo ako kilayahon ning tuyo ka beses.” Ngani nagtangis kag nagdanguyngoy si Pedro.

Gingdaya si Hesus kay Pilato

Mat. 27:1-2, 11-14; Luc. 23:1-5; Jua. 18:28-38

15 ¹ Pagsubat nga daan ng adlaw, ang mga pinunò nga parì kaibahan ang mga miyugdumaya, ang mga manunudlò ng Kasuguan kag ang tanan nga miyembro sa Kurti ng mga Judio, hay nagmiting para magplano kung pauno ang himuon kay Hesus. Ginggapos ninda si Hesus kag gingdaya agud itugyan kay Pilato nga gobernador. ² Gingpangutana siya ni Pilato, “Ikaw ba ang hari ng mga Judio?”

Nagsabat si Hesus sa iya, “Ikaw ang naghambay.”

³ Madamò ang mga akusasyon ng mga pinunò nga parì kuntra kay Hesus. ⁴ Ngani gingpangutana siya liwat ni Pilato, “Wayà ba ikaw ning may maisabat sa ini nga mga akusasyon? Madamò gid ang inda akusasyon kuntra sa imo!”

⁵ Pero wayà gid nagsabat si Hesus, ngani natingaya gid si Pilato.

Gingsintinsyahan si Hesus nga Patyon

Mat. 27:15-26; Luc. 23:13-25; Jua. 18:39-19:16

⁶ Kada Pista ng Pagligad ng Anghel^x ang ginahimò ni Pilato hay magpaluwas ning isa ka priso sunò sa ginapangayò ng mga tawo.

⁷ May isa ka priso didto nga ginatawag si Barrabas. Ini nga tawo gingpriso kaibahan adtong mga nakapatay pagrebeldi ninda kuntra sa gobyerno. ⁸ Madamò nga mga tawo ang nagpalapit kay Pilato. Kag gingpangayò ninda nga himuon niya liwat ang nagamnan niya kada Pista. ⁹ Nagpangutana siya sa inda, “Gusto ba nindo nga buhian ko ang hari ng mga Judio para sa indo?” ¹⁰ Nasayuran gid ni Pilato nga naili ang mga pinunò nga parì, ngani gingtugyan ninda si Hesus sa iya.

¹¹ Pero gingsuysuyan ng mga pinunò nga parì ang mga tawo nga si Barrabas lang ang inda pangayuon nga paluwason, bukon si Hesus.

^x15:6 Ang Pagligad ng Anghel hay pista ng mga Judio agud dumdumon ang paghilway ng Dios sa inda pagkaulipon sa Egipto. Basaha sa Exodo 12:21-23.

¹² Gingpangutana liwat ni Pilato ang mga tawo, “Ano ang akon himuon sa tawo nga indo ginatawag nga hari ng mga Judio?”

¹³ Nagsinggit sinda, “Ilangang siya!”

¹⁴ Naghambay si Pilato sa inda, “Basi, ano ba nga salà ang iya nahimò?”

Pero gingtuduhan pa gid ninda ang pagsinggit, “Ilangang siya sa krus!”

¹⁵ Ngani tungod gusto ni Pilato papaburan ang mga tawo, gingpaluwas niya si Barrabas para sa inda. Tapos gingpabunay niya si Hesus kag gingtugyan sa mga sundalo agud ilangang sa krus.

Ging-insulto ng mga Sundalo si Hesus

Mat. 27:27-31; Jua. 19:2-3

¹⁶ Gingdaya ng mga sundalo si Hesus sa suyod ng ginaistaran ng gobernador nga ginatawag, ‘Pretoryo’ kag gingtawag ninda ang tanan nga batalyon ng mga sundalo nga magtipon didto.

¹⁷ Kag gingbutangan ninda si Hesus ning kapa nga maron. Tapos ginghimuan ninda ning korona nga tunukon kag gingsuksok sa iya uyo. ¹⁸ Pagkatapos ginatiaw-tiawan ninda siya ginakamusta-kamusta nga ang hambay, “Mabuhay, ang Hari ng mga Judio!” ¹⁹ Kag sige ang inda pukoy ng patpat sa iya uyo kag gingpil-an da ninda siya. Gingluhud-luhuran ninda siya nga daw nagarespito. ²⁰ Pagkatapos ng inda pag-insulto, ging-uba ninda ang kapa nga maron kag gingsuksukan ninda liwat siya ng iya barò. Tapos gingdaya ninda siya sa luwas agud ilangang sa krus.

Ginglangang si Hesus sa Krus

Mat. 27:32-44; Luc. 23:26-43; Jua. 19:17-27

²¹ Nang nagapanaw sinda, nasumpong ninda ang isa ka tawo nga halin sa baryo. Ang iya pangayan hay si Simon nga taga-Cirene, nga tatay ni Alejandro kag ni Rufo. Ging-ahat gid siya ng mga sundalo nga magpas-an ng krus ni Hesus. ²² Pagkatapos gingdaya ninda si Hesus sa lugar nga ginatawag, ‘Golgota’ (nga gusto hambayon, ‘Lugar ng Tuy-an nga Uyo’). ²³ Pag-abot ninda didto, gingtaw-an ninda si Hesus ning inumon nga may halò nga mira^y, pero wayà gid mag-inom si Hesus. ²⁴ Pagkatapos ginglangang ninda siya sa krus kag gingparte ninda ang iya barò paagi sa palabunutan agud masayuran kung ano nga parte ang mabuoy ng kada isa. ²⁵ Mga

^y15:23 Ini hay isa ka anestisya.

alas nuybe nang aga, ginglangsang ninda si Hesus sa krus. ²⁶ Ang nakasulat sa karatula sa krus nga ginabintang kuntra sa iya hay, ‘Ang Harì ng mga Judio.’ ²⁷ May duha da didto nga tulisan nga ginglangsang sa krus, ang isa hampig sa tuo ni Hesus kag ang isa hay sa waya. ²⁸ [Wayà sa Romblomanon nga Bibliya]^z

²⁹ Ang mga tawo nga nagapang-agi didto nagaliong-liong nga ginainsulto si Hesus. Hambay ninda, “Hay-y-y-y! Ikaw nga nagahambay nga gubaon mo ang templo kag sa suyod ng tuyo ka adlaw patindugon mo liwat, ³⁰ panaog dirà sa krus kag luwason ang imo kaugalingon!”

³¹ Pareho da ng pag-insulto ng mga pinunò nga parì kag mga manunudlò ng Kasuguan. Naghambay sinda sa isa kag isa, “Hay-y-y-y! Gingluwas niya ang iban, pero indì niya kaya nga luwason ang iya kaugalingon! ³² Siruon ta abi niyan kung makapanaog sa krus ang Kristo nga Harì ng Israel, agud magpati kita sa iya.”

Patì ang mga ginglangsang kaibahan niya hay ginainsulto da siya.

Ang Pagkamatay ni Hesus

Mat. 27:45-56; Luc. 23:44-49; Jua. 19:28-30

³³ Nang alas dose na, nagduyom sa bilog nga dutà hasta sa alas tres. ³⁴ Nang alas tres nang hapon, nagsinggit si Hesus ning makusog, “Eloi, Eloi lema sabaktani?” (Ang gusto hambayon ini hay, ‘Dios ko, Dios ko, basì gingpabay-an mo ako?’)

³⁵ Pagkabatì adto, ang iban nga nagatindog didto naghambay, “Pamatì, ginatawag niya si Elias.” ³⁶ Adto nga daan may isa ka tawo nga nagdyagan, nagbuoy ning espongha kag ginglum-oy niya sa sukà. Gingtakod niya ini sa punta ng kuhit kag gingdawat kay Hesus agud supsupon niya. Naghambay siya, “Siruon ta abi kung maabot si Elias para buy-on siya sa krus.”

³⁷ Nagsinggit ning makusog si Hesus kag nabugtò ang iya ginhawa.

³⁸ Adto da nga oras, nagisì ang malapad kag madakmoy nga kurtina sa suyod ng templo halin sa ibabaw paubos. ³⁹ Nang makità ng kapitan ng mga sundalo nga nagatindog sa atubangan ng krus kung pauno nabuy-an ning ginhawa si Hesus, naghambay siya, “Matuod gid nga ini nga tawo hay Ungà ng Dios!”

^z15:28 Sa iban nga mga kopya ng Griego gingdugang ang bersikulo 28: Sa ini nga paagi natuman ang nakasulat sa Kasulatan, ‘Gingtratar siya nga isa sa mga kriminal.’

⁴⁰ Sa malayo-layò may mga babayi da nga nakakità sa nagakatabò: sina Salome, Maria nga taga-Magdala, kag si Maria nga nanay ni Joses kag ni Jacobos nga sultirito. ⁴¹ Ini nga mga babayi hay nagasunod kag nagaserbisyo kay Hesus, tunà nang yadto pa siya sa Galilea. Kag may madamò pa nga mga babayi nga nagtukad da sa Jerusalem nga kaibahan niya.

Ang Paglubong kay Hesus

Mat. 27:57-61; Luc. 23:50-56; Jua. 19:38-42

^{42,43} Nang namatay si Hesus hay Adlaw nga Inugpreparar, kay ang pagtunod ng adlaw imaw na ang Adlaw nga Inugpahuway^a. Ngani nagpamuguso si Jose kag nagkadto kay Pilato agud pangayuon ang lawas ni Hesus kay hapon na. Siya hay taga-Arimatea, nga miyembro ng Kurti ng mga Judio, ginarespito kag nagahuyat sa pagharì ng Dios. ⁴⁴ Pagkabatì ni Pilato nga si Hesus hay patay na, natingaya siya. Ngani gingpatawag niya ang kapitan ng mga sundalo kag gingpangutana kung matuod ba nga patay na siya. ⁴⁵ Nang nabatian ni Pilato ang gingbalità ng kapitan, gingtugutan niya si Jose nga buy-on ang lawas. ⁴⁶ Ngani nagbakay si Jose ning mahay kag maayo nga klasi nga tela. Tapos gingpatunton niya ang lawas ni Hesus sa krus kag gingpasamburan ning tela. Gingpabutang niya ang lawas sa kuyba nga lubungan nga gingbuhuan sa alihid ng bakuyod. Kag gingpapaligid niya ang mabahoy nga bato para masarhan ang pwertahan ng lubungan. ⁴⁷ Nakità nina Maria nga taga-Magdala kag Maria nga nanay ni Joses kung sa diin ginglubong si Hesus.

Ang Pagkabanhaw ni Hesus

Mat. 28:1-8; Luc. 24:1-12; Jua. 20:1-10

16 ¹ Pagkatapos nang Adlaw nga Inugpahuway, nang manayumsom na, si Maria nga taga-Magdala, si Maria nga nanay ni Santiago^b kag si Salome hay nagbakay ning pahumot kay makadto sinda sa kuyba nga ginglubungan para pahiran ang lawas ni Hesus. ² Aga pa gid ng Una nga adlaw ng simana, nagkadto sinda sa kuyba nga lubungan. ^{3,4} Mintras nagapanaw sinda, nagpinanguntan-an sinda, “Sin-o baya ang aton pangabayon nga

^a15:42,43 Ang Adlaw nga Inugpahuway hay nagatunà sa pagtunod ng adlaw sa Biyernis kay sa mga Judio, ang bilang ng inda adlaw hay nagatunà sa alas sais nang gab-i.

^b16:1 Ini nga Jacobos hay siguro manghod ni Hesus.

magpaligid ng bato nga nagasara sa lubungan?” (Kay subra kabahoy ang bato.) Pero pag-abot ninda didto, nakità ninda nga napaligid na ang bato. ⁵Ngani nagsuyod sinda sa lubungan kag nakità ninda ang isa ka sultirito nga nakabarò ning putì nga nagapungkò hampig sa tuo. Kag hinadlukan gid sinda.

⁶Tapos naghambay ang sultirito sa inda, “Ayaw kamo mahadlok! Sayod ko nga ginapangità nindo si Hesus nga taga-Nazaret nga ginglangsang sa krus. Wayà na siya diri! Nabuhì na siya liwat! Sirua nindo ang gingbutangan sa iya.

⁷“Panaw kamo, balitai nindo ang iya mga disipulo lalò na gid si Pedro, nga nauna na si Hesus sa indo didto sa Galilea. Didto nindo siya makità sunò sa iya ginghambay sa indo.”

⁸Ngani nagluwas ang mga babayi sa kuyba kag nagdyagan nga nagapangurog kay subra gid ang inda katingaya. Wayà sinda nagbalità abir kay sin-o kay ginahadlukan gid sinda.^c

Ang Matag-od nga Katapusan ng Maayo nga Balità Sunò kay Marcos

⁹Nagkadto ang mga babayi kay Pedro kag sa iya mga kaibahan kag gingbalitaan ning matag-od parti sa ginghambay sa inda.

¹⁰Pagkatapos adto, gingsugò ni Hesus ang iya mga tagasunod sa bilog nga kalibutan agud iwali ninda ang balità nga banal kag indì maduduyà para sa kaluwasan nga wayà katapusan. Kabay pa.

Ang Mahabà nga Katapusan ng Maayo nga Balità Sunò kay Marcos

[⁹Aga pa gid nang una nga adlaw ng simana, nabanhaw si Hesus. Una gid siya nagpakità kay Maria nga taga-Magdala, nga dati anay may pito nga malain nga mga espiritu nga gingpalayas ni Hesus.

¹⁰Nagkadto si Maria sa mga tagasunod ni Hesus nga nagakalisod kag nagatinangis, kag gingbalitaan niya sinda. ¹¹Pero wayà sinda nagpati sa iya gingbalità nga nabuhì si Hesus kag nagpakità sa iya.

¹²Pagkatapos adto, nagpakità si Hesus nga iba ang hitsura sa iya duha nga tagasunod nang nagapakadto sinda sa baryo. ¹³Ngani nagbalik sinda sa Jerusalem kag gingbalitaan ninda ang iban nga

^c16:8 Ang pinakamasasaligan nga mga kopya ng Griego ang Maayo nga Balità sunò kay Marcos hay hasta sa bersikulo 8. Sa iban nga mga kopya hay may matag-od nga katapusan kag sa iban hay may mahabà nga katapusan.

mga kaibahan nga si Hesus hay nagpakità sa inda. Pero wayà da sinda nagpati.

¹⁴Nang ulihi nagpakità naman si Hesus sa onse nga apostol mintras nagakaon sinda. Gingsabyaw niya sinda kay wayà sinda ning pagtuo kag matugas ang inda mga uyo, kay wayà sinda nagapati sa gingbalità ng mga nakakità sa iya nga nabuhì siya liwat. ¹⁵Kag naghambay si Hesus sa inda, “Kadto kamo sa bilog nga kalibutan kag iwali ang Maayo nga Balità sa tanan nga tawo. ¹⁶Ang abir sin-o nga magtuo kag magpabawtismo maluwas, pero ang indì magtuo parusahan ng Dios. ¹⁷Kag ini nga mga milagro ang makikità sa mga tawo nga nagatuo sa akon: paagi sa akon pangayan magapalayas sinda ning malain nga mga espiritu; magahambay sinda ning iban nga mga linguahe nga wayà ninda nasayuri; ¹⁸kung makahawid sinda ning mga sawa o makainom ning abir ano nga hilò indì sinda maano; kag kung itungtong ninda ang inda mga kamot sa may mga sakit, magaayo.”

¹⁹Pagkatapos maghambay si Hesus sa inda, gingdaya siya palangit kag nagpungkò hampig sa tuo ng Dios. ²⁰Kag nagwali ang iya mga tagasunod abir diin nga lugar. Gingbuligan sinda ng Ginoo kag gingpamatuuran ang gingwali ng mga tagasunod paagi sa mga milagro nga inda ginghimò. Kabay pa.]